

PLÁN OCHRANY MPZ TURNOV

Karty objektů

**Blok mezi náměstím Českého Ráje, ulicí Markovou,
V Uličkách a Antonína Dvořáka**

**Mgr. Miroslav Kolka, Mgr. Ivan Peřina
Tomáš Kesner, Mgr. Vladimír Vrabec**

revize 2016

Obsah (dle čísel popisných):

Dům č. p. 1, radnice

Dům č. p. 2

Dům č. p. 3

Dům č. p. 4

Dům č. p. 5

Dům č. p. 6, zaniklé

Dům č. p. 7

Dům č. p. 331

Dům č. p. 332

Dům č. p. 333

Dům č. p. 334

Dům č. p. 335

Dům č. p. 412

Dům č. p. 413

Dům č. p. 853

Dům č. p. 972

karta objektu Plán zásad památkové ochrany MPZ Turnov		Katalogové číslo	0001
Název objektu	radnice		
č.p./č. e.	1		
Parcelní čísla	p. p. č. 1		
lokalizace	jižní fronta nám. Českého ráje		
GPS	50°35'12.878"N, 15°9'26.036"E		
výčet objektů	radnice		
rejstříkové číslo ÚSKP	12359/6-5581		
vlastník	Město Turnov, A. Dvořáka 335, 511 01 Turnov		
popis			
<p>Objekt radnice je řešen jako zděná, částečně podsklepená stavba o dvou nadzemních podlažích, založená na nepravidelném obdélném půdorysu, zastřešená pultovou a sedlovou zaatikovou střechou, doplněnou při severovýchodním nároží nástavbou čtyřpodlažní hranolové věže s jehlancovým zastřešením. Jednotlivé střechy objektu jsou kryty svitkovým měděným plechem pokládaným na prkenné bednění. Obvodové stěnové konstrukce jsou provedeny ze smíšeného zdiva. Vnější omítky jsou zde řešeny jako vápenné – hladké se světle okrovým nátěrem, architektonicky členěné v historizujícím (novorenesančním) tvarosloví. Hlavní průčelí je v přízemí členěné pásovou bosáží a trojicí bosovaných zahrocených oblouků (levý náleží mírně předsazenému rizalitu věže). Nad přízemím se nachází římsa se zubořezem, u věže doplněná o konzoly. V patře je pásová bosáž doplněná nárožními bosami. Sdružená okna jsou orámována šambránami a pilastry s iónskými hlavicemi. Podokenní rámce jsou členěné balustrádou a volutami s rostlinným dekorem. Suprafenestry mají podobu vysazené římsy a rámce s rostlinným vlysem. V levé části patra náležící věži je balkonové těleso s půlkruhově ukončeným vstupem a výzdobou se sdruženými pilastry a trojúhelníkovitým frontonem s motivem slunce. Třetí podlaží (polopatro) je prosvětleno obdélnými okny na šířku orámovanými po stranách volutovými motivy a parapetní a nadokenní římsou s volutovými hlavicemi (nadokenní římsa je doplněná motivy lidských hlav). Další rostlinné vlysy se nacházejí nad mezipatrovou římsou a pod římsou atiky. Atika má ve spodní partii balustrové motivy, trojúhelný štít má volutové ukončení po stranách a motiv mušle na vrcholu. V čelní ploše je erb města Turnov s datací 1527 orámovaný pilastry.</p> <p>Třetí podlaží věže je členěné pilastry s iónskými hlavicemi. V hlavní ploše je půlkruhová nika s motivem mušle v konše, nad ní je městský erb a nad ním v rámečku nápis „1620 – 1894“. Čtvrté hodinové podlaží je členěné mělkými lizénovým rámcem kolem ciferníků hodin. Věž ukončuje konzolovitá římsa. Ze střechy vystupují vikýře s půlkruhovými okny a trojúhelníkovitými frontony. Boční průčelí směrem do ul. Antonína Dvořáka má obdobně provedené členění jako u hlavního průčelí. Dvoupodlažní uspořádání je ukončeno jednoduchou atikou.</p> <p>Okenní otvory mají ve většině případů obdélný formát na výšku. Okenní výplně jsou novodobé, zhotovené ze dřeva a konstrukčně řešené jako dvojité okna, vně i uvnitř rozdělená vždy na čtyři otvíravá křídla (nátěr rámců červenohnědý, u křidel bílý). Výplně dveřních otvorů (v hlavním průčelí) jsou zhotoveny ze dřeva a pocházejí zřejmě z úprav objektu realizovaných v roce 1894.</p>			

Interiér:

Historicky cenné interiéry objektu byly do značné míry znehodnoceny při modernizaci realizované na počátku devadesátých let 20. století. Původní dvoutraktová dvoudílná dispozice byla mladšími úpravami změněna na třídílnou třítaktovou. Severní díl přístupný z náměstí náleží někdejšímu podloubí a je opatřen valenými křížovými klenbami. V následujícím dílu se nachází prostor pozdně gotického mázhausu se stejným typem klenby, ze kterého byla druhotně vydělena chodba. V levém traktu se nachází valeně klenutá solnice a za ní schodiště do suterénu a patra. V třetím dvorním dílu je uprostřed mladším vývojem vydělená úzká chodba s valenou segmentovou klenbou, vpravo pak někdejší hospoda s dvojicí plackových kleneb se segmentovými pasy. V levém traktu se nachází původní černá kuchyně a komora, druhotně zaklenutá dvojicí plackových kleneb.

Suterén situovaný pod střední partii objektu je zaklenut valenými klenbami. Patro zhruba dodržuje dispozici přízemí. Směrem do náměstí je v pravém traktu radniční síň s plochým fabionovým stropem. Ve věži a přilehlé prostora jsou valené křížové klenby. Ve středním dílu se nachází chodba, vpravo kancelář zaklenutá plackovou klenbou a vlevo místnost opatřená valenou segmentovou klenbou do travverz a za ní schodiště. V zadním dílu se nacházejí vedle středové chodby plochostropé kanceláře a někdejší skladiště.

dějiny objektu/stavební vývoj

č. p. 1 (staré č. p. 118 – st. p. č. 181)

V letech 1526 až 1527 byla v místech staršího měšťanského domu, z něhož se zřejmě dochoval sklep, postavena patrová budova radnice, v přízemí z větší části sklenutá, s mázhausem, solnicí, schodištěm, šenkem, černou kuchyní a komorou, s velkými sklepy, s radní světnicí v patře, velkým mázhausem, světničkou servusa, nejspíše dřevěným podloubím a s věží. V průběhu druhé poloviny 16. století byla radní světnice vyzdobena sgrafitem a před rokem 1607 byla ve dvoře vystavěna šatlava. Od roku 1620 do roku 1622 byla radnice přestavována za účasti Petra a Jana Vlachů ze Sobotky a mistra Pavla Vlacha. Tehdy vznikla pozdně renesanční podoba budovy s podloubím, věží, volutovým štítem a vnějším schodištěm podél bočního průčelí. Další úpravy po požárech v letech 1643 a 1707. V roce 1837 byl zřízen nynější krov věže. V letech 1841 až 1846 byla zaklenuta šenkovna a spižirna v přízemí, v horním mázhausu byly zřízeny dvě kanceláře, přestavěn byl byt servusa a venkovní schodiště bylo nahrazeno vnitřním. Další drobnější úpravy viz Slavík 1994.

Mapy stabilního katastru z r. 1843 zachytily na st. p. č. 181 poměrně pravidelný obdélný půdorys budovy mírně rozšířený směrem do Jičínské ulice (dnešní ul. A. Dvořáka). Směrem k šatlavě č. p. 335 navazoval na zadní průčelí radnice menší dvůr. V průběhu druhé poloviny 19. století zaniklo podloubí, sanktusník vystupující ze sedlové střechy, nárožní opěráky a renesanční okno v patře věže (viz starší fotodokumentace). V roce 1885 byla zbořena budova šatlavy a vystavěna nová správní budova č. p. 335. V roce 1894 byla dle projektu K. Knopa, upraveného J. Vejrychem provedena nová (neorenesanční) fasáda. Tato úprava je pro venkovní plášť určující.

1992/3 – celková rekonstrukce budovy

2005 – oprava fasády a střešního pláště

použité prameny a literatura

Ústřední archiv zeměměřičství a katastru Praha, fond Stabilní katastr, <http://archivnimapy.cuzk.cz/> - k. ú. Turnov.

NPÚ, ÚOP v Liberci, archiv - složka spisů k radnici č. p. 1, karta KP.

NPÚ, ÚOP v Liberci, sbírka fotografií, inv. č. 167230-167233, 181166, 181167, 181171, 118511, 188513, 187696-187722, 188101, 1880112, 188509-188513, 188633-188636, 190036, 190037 (1990 – 1992, NPÚ, ÚOP v Pardubicích).

NPÚ, ÚOP v Liberci, archiv, plánová dokumentace, sign. Z 1846 – „Dům č. p. 1 – náměstí Pracujících. Turnov, současný stav, Kamenoprojekt Turnov, vypracoval J. Dědková, 1986.

Slavík, J.: Nálezová zpráva. Radnice č. p. 1 v Turnově, 1992, uloženo v archivu NPÚ, ÚOP v Liberci, sign. JP 21.

SOKA Semily, Archiv města Turnov, neinventované plány (viz Slavík 1994).

Archiv Stavebního úřadu v Turnově, složka č. p. 1.
Babík, M. – Cogan, M.: Zmizelé Čechy. Turnovsko, Praha – Litomyšl 2007, s. 19, obr. 1, 13 a 14.
David, R. – Kout, V.: Turnov, stavebně historický rozbor historického jádra, SÚRPMO Praha, 1971, uloženo v archivu NPÚ, ÚOP v Liberci, archiv, sign. SHP 0065.
Novotný, R. R.: Josefínský katastr pro město Turnov, Archiv Českého ráje doby nové a nejnovější, svazek 1, Turnov 2003, s. 236, 364.
Slavík, J.: Turnovská radnice v letech 1526 až 1993, Z Českého ráje a Podkrkonoší 7, 1994, s. 29 – 50.
Šimák, J. V.: Příběhy města Turnova nad Jizerou. 1. díl, Turnov 1903, s. 122 - 125.
Šimák, J. V.: Příběhy města Turnova nad Jizerou. 3. díl, Turnov 1904, obrazová příloha 1.
Šimák, J. V.: Soupis památek historických a uměleckých Království českém. Díl XXXII. Politický okres turnovský, Praha 1909, s. 200 – 203.
Stefan, O.: Přípravné práce pro prostorový a upravovací plán města Turnova. Expertíza stavebně historická, Praha 1944-1945, s. 1.

archivní plány a fotodokumentace

Muzeum Českého ráje v Turnově, sbírka fotografií, sign. A-FT 70, A-FT 75, A-FT 76, A-FT 93.
SOka Semily, Archiv města Turnov, neinventované plány (viz Slavík 1994).

průzkumy

Slavík, J.: Nálezová zpráva. Radnice č. p. 1 v Turnově, 1992, uloženo v archivu NPÚ, ÚOP v Liberci, sign. JP 21.

architektonická kvalita, urbanistický význam, předmět památkové ochrany

Radnice je nedílnou součástí urbanistického celku města v centrální části na nám. Českého ráje. Pro celek MPZ je důležité zejména hmotové řešení objektu (podlažnost, tvar střechy), venkovní vzhled a rozsah zastavění parcely.

Dotčená parcela je součástí středověkého jádra města. Podíl dochování starších středověkých nebo raně novověkých konstrukcí je nutno během veškerých zásahů nutno průběžně ověřovat formou kompletního nebo hloubkového SHP, případně u drobnějších zásahů OPD. Pro vzhled stavby jsou určující úpravy z r. 1894, částečně narušené v devadesátých letech 20. století.

Předmětem ochrany je hmotové řešení objektu, rozsah zastavění parcely, stávající podlažnost, typ střechy, veškeré historické stavební konstrukce a prvky (klenby, stropy, dlažby apod.). Případné hodnotné konstrukce a prvky je nutno určit bližším průzkumem stavby (fasáda i interiér).

závady

1) pozdně gotické portály v 1.NP – povrch kamene upraven přesekáním a přebroušením (v r. 1992)

doporučení/regulativy

K zachování památkových hodnot MPZ je nutno respektovat stávající hmotové řešení objektu, rozsah zastavění parcely, podlažnost a typ střechy. V případě obnovy fasády, střešního pláště, okenních a dveřních výplní, dispozičního řešení a historických konstrukcí a prvků v interiéru je nutno důsledně respektovat původní řešení (dle archivní fotodokumentace a plánů). Kvalitní podkladem pro rozsáhlejší stavení akce může být pouze standardní stavebně historický průzkum (s důsledným využitím starších průzkumových prací – viz zejména Slavík). V případě obnovy oken preferujeme obnovení dvojitých oken s omítanou špaletou dle stávajícího dělení a otevírání formou opravy stávajících výplní nebo výroby kopií. Obdobné zásady platí pro dveře.

zpracoval: T. Kesner, M. Kolka, I. Peřina

datum: 29. 4. 2016

Přílohy:

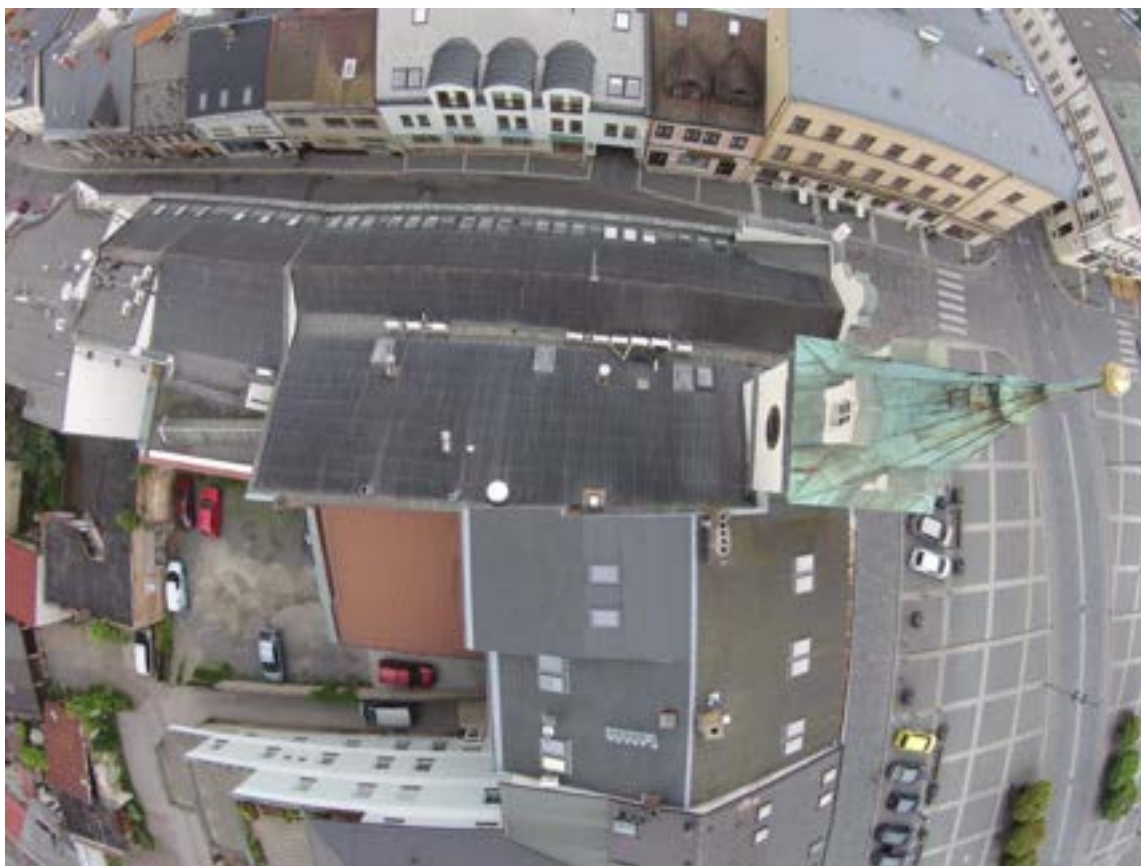
Zákres do katastrální mapy, V. Vrabec 2013.

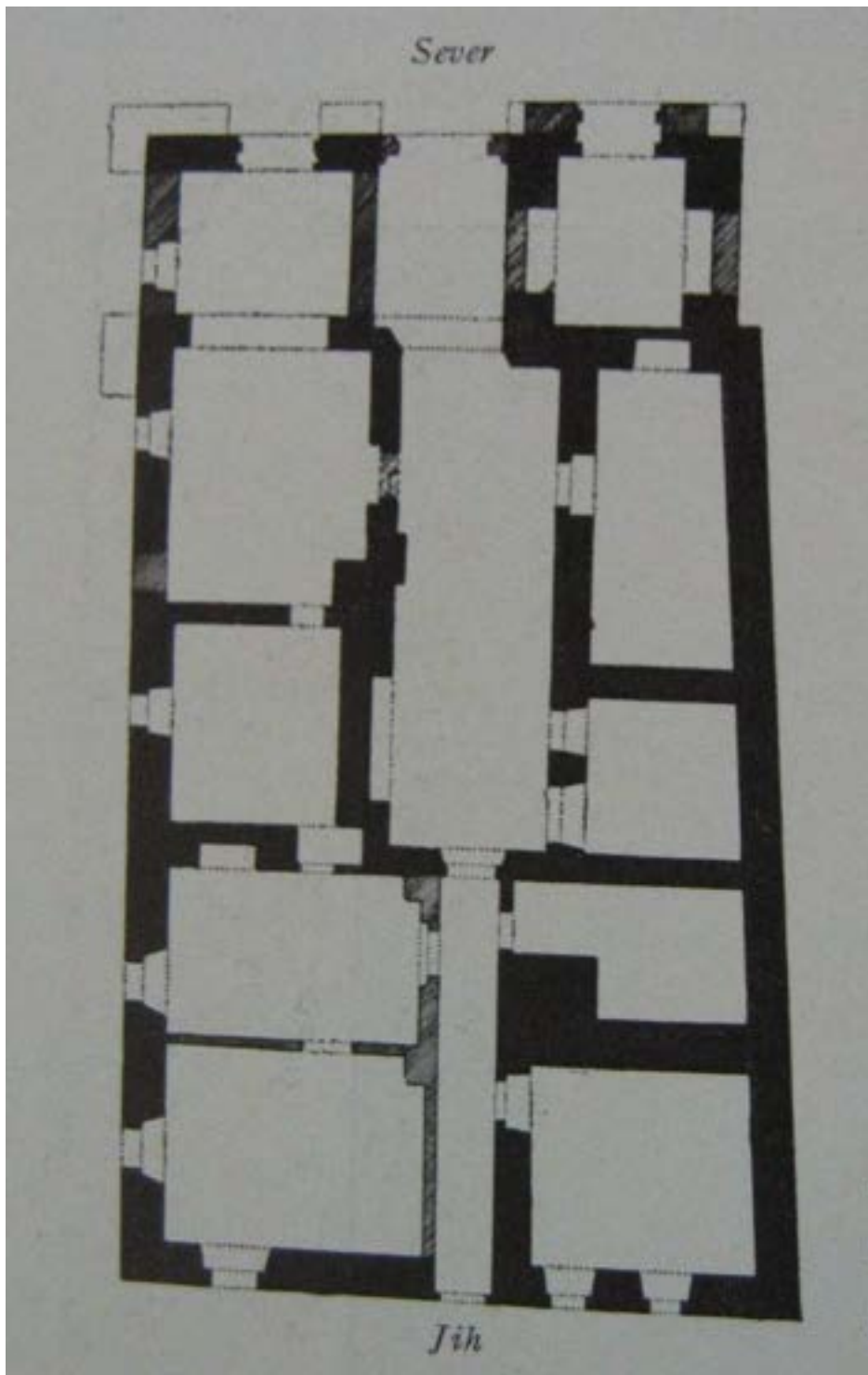
Výřez císařského otisku Stabliňho katastru 1843.

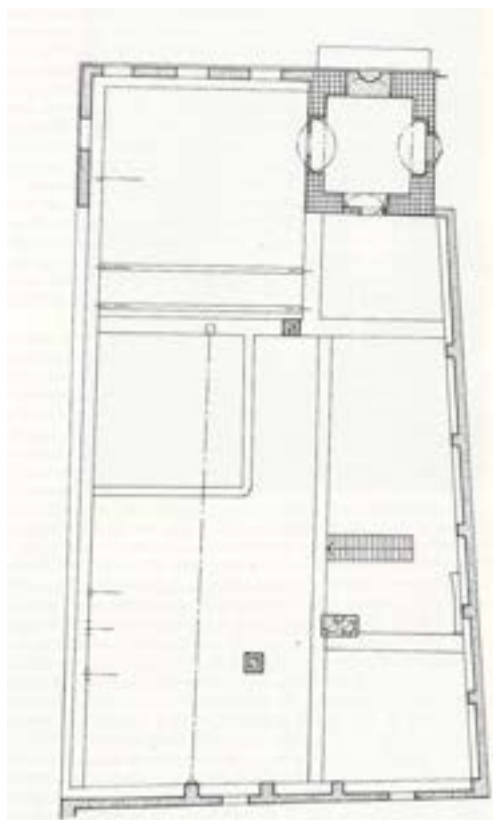
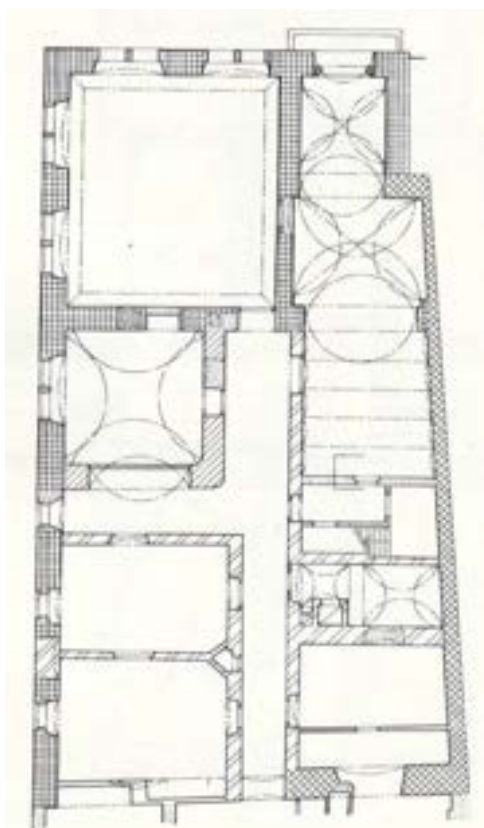
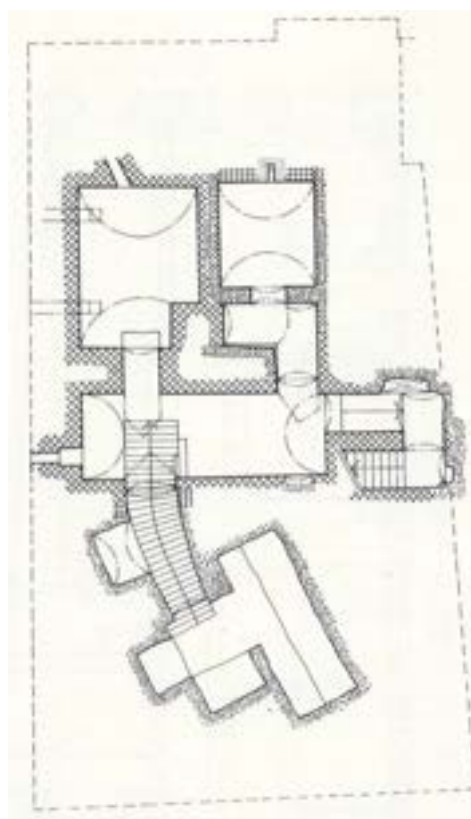
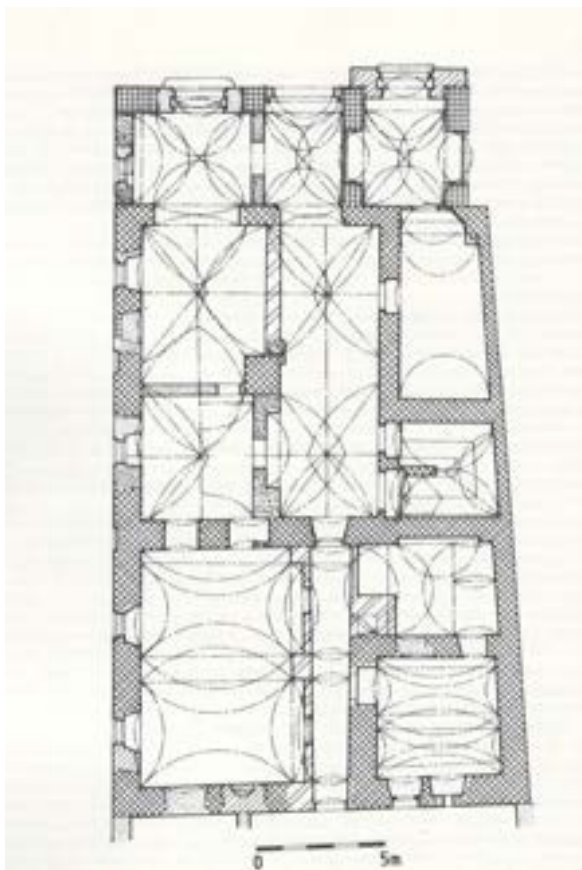
Výřez indikační skici Stablního katastru 1843.

Dům č. p. 1 ve výřezu leteckého snímku, foto A. Kopecký 2015.

Půdorys přízemí radnice (Šimák 1903, 202).

Půdorysy radnice: přízemí, suterén, I. patro a podkroví (Slavík 1994, 32-35).

Radnice mezi lety 1850-1894 (fotobírka MČR, inv. č. AFT 76).

Radnice před rokem 1894,
(fotobírka MČR, inv. č. AFT 75).

Radnice po roce 1894,
(fotobírka MČR, inv. č. AFT 75).

Severní průčelí radnice, foto IP 2013.

Západní průčelí radnice, foto MK 2013.

Detail okna v západním průčelí,
foto MK 2013.

Západní průčelí, jižní část, foto MK 2013.

karta objektu Plán zásad památkové ochrany MPZ Turnov		Katalogové číslo	0002
název objektu	dům		
č. p./č. e.	2		
parcelní čísla	p. p. č. 57/1, 57/2		
lokalizace	jižní fronta nám. Českého ráje		
GPS:	50°35'13.110"N, 15°9'26.715"E		
výčet objektů	dům s dvorními přístavbami		
rejstříkové číslo ÚSKP			
vlastník	Milan Maršík, Nádražní 112, 549 01 Nové Město nad Metují		
popis			
<p>Nachází se v jižní frontě nám. Českého ráje. Zděná, podsklepená stavba o čtyřech nadzemních podlažích, založená na obdélném půdorysu, zastřešená sedlovou, okapově orientovanou střechou. Směrem do dvora jsou situovány přístavby (st. p. č. 57/2). Dvůr je vymezen zdmi ve směru k č. p. 1 a 3 a na jižní straně dvorní přístavbou č. p. 334.</p> <p>Střecha je kryta asfaltovým šindelem. Klempířské prvky jsou zhotoveny z pozinkového plechu. Komínové hlavy jsou provedeny z režného cihelného zdiva (pálené cihly). Obvodové stěnové konstrukce jsou provedeny ze smíšeného a cihelného zdiva. Vnější omítky jsou řešeny jako vápenocementové – hladké, v hlavním průčelí v úrovni 2. a 3. NP rozčleněné jednoduchým geometrickým dekorem (viz rekonstrukce objektu, prováděná v roce 1998) a ve 4. NP rozčleněné plastickým dekorem pojednaným ve stylu blízkém tzv. rondokubismu (1927). Průčelí v úrovni 1. NP překrývá novodobý mramorový obklad s nerezovými dekorativními prvky.</p> <p>Okenní otvory ve 2. a 3. NP mají obdélný formát na výšku a ve 4. NP obdélný formát s vrchním obloukovým zakončením. Výplně jsou zhotoveny z lepených dřevěných profilů a konstrukčně jsou řešeny jako jednoduchá okna s izolačním dvojsklem, v ploše rozdělená vždy na spodní dvoukřídlovou část otevíravou a vrchní jednokřídlovou část vyklápěcí (před poslední výměnou byly starší výplně řešeny jako dvojité okna, vně i uvnitř křížově rozdělená vždy na čtyři otevíravá křídla). Dveře a výkladce v přízemí jsou zhotoveny z nerezové oceli.</p> <p>Dvůr je zpřístupněn průjezdem (zde železobetonový trámový strop).</p> <p>K hlavnímu objektu je ve směru ze dvora připojen dvoupodlažní zděný objekt, založený na obdélném půdorysu, zastřešený pultovou střechou. Okenní výplně ve dvorním průčelí jsou zhotoveny z plastových profilů. Dvorní průčelí je opatřeno hrubě nahozenou vápenocementovou omítkou na zatepleném zdivu, část je doposavad neomítaná.</p>			

dějiny objektu/stavební vývoj

č. p. 2 (staré č. p. 119 – st. p. č. 182)

1561 – první zmínka o domě (dům Anny Houžvicové vedle rathouzu v rynku)

7. května 1643 – poškozen požárem

1. března 1649 - Václav Vodsloň koupil dům spálený po Václavu Bohdaneckém opraven před rokem 1675

1823 – zde zřízeno divadlo ve 2. NP, podoba známa z vyobrazení – podloubí (3 oblouky), vlevo průjezd, fasáda s vpadlými lizénovými rámci, žaluziová okna, nad patrem pouze polopatro s menším obdélnými okny na šířku

1843 – mapami stabilního katastru je na st. p. č. 182 vyobrazena nespálná budova, skládající se z obdélné části při ulici, rozšířená o přístavbu v dvorním průčelí, podél hranice parcely s č. p. 1 pak navazovala dlouhá přístavba zakončená kolmým křídlem na hranicích s pozemkem domu č. p. 334, objekt je označen jako hostinec

1867 – přestavba někdejšího hostince U Zlatého jednorozce Janem Prouskem (mj. zazděno podloubí, nově zřízeno 3. N. P. místo někdejšího polopatra, nový název U Českého granátu), objekt dle dobových fotografií třípodlažní s novorenesanční fasádou (pásová bosáž ve všech podlažích, mezipatrové a kordonové římsy, profilované římsy nad okny, konzolovitá korunní římsa se zubořezem, segmentově ukončené výkladce a vstupy do krámů v přízemí – průběžně měněno, levý vstup zůstal do průjezdu, ve střeše do náměstí zdobné „ateliérové“ okno s litinovou tyčovou konstrukcí, později 3 sedlové vikýře, krytina zřejmě břidlice)

1910 – dvorní přístavba uzenařských dílen – při hranici s parcelou radnice č. p. 1 – v přízemí místnosti se segmentovou klenbou do traverz, využití ve směru od domu – prádelna, udírna, místnost pro dělníky a dřevník (z něj oddělena vzadu místnost a navazujícím kolmém křídle vstupní chodba) (projektoval Karel Salač, Turnov)

1927/8 – úplná přestavba pro potřeby Hospodářské záložny (projektoval Karel Salač, Turnov)

Popis stavby dle plánů:

1. P. P. – umístění sklepů v předním traktu při náměstí není jasné (kresleny jen základy, tužkou dopsáno sklep), ve středním traktu východní menší místnost s valenou klenbou orientovanou příčně, ve středním a západním dílu dvě valeně klenuté sklepy (výčepní místnost) oddělené širokým pasem (vrcholnice kleneb podélná), zadní trakt výrazně rozpříčkován, východní část má valené klenby (kuchyně), ústí sem dlouhé schodiště ze sklepů bývalého pivovaru, tvořených obdélným sklepem s valenou klenbou a valeně klenutou chodbou

1. N. P. – patrně zcela nová dispozice, ze starší fáze fixováno umístění průjezdu v levém dílu, pravý díl rozdělen na tři trakty, ve středním je umístěno schodiště, dvorní křídlo někdejších uzenařských dílen s drobnějším i úpravami, totéž zadní objekt s valenou klenbou do traverz, zbylá část dvora měla být také zcela zastavěna přízemní halou, při zachování široké střední chodby s průchodem do pasáže objektu č. p. 334

2. N. P. – čelní část domu má směrem do náměstí trojdílnou dispozici (pokoje), v dalším traktu průběžnou chodbu (předsíň) a v zadním traktu schodiště a kuchyň, v navazujícím dvorním křídle je projektován přednáškový sál, byty jsou umístěny v celém obvodu podlaží až na zadní přístavbu, která již byla patrová

3. N. P. – čelní křídlo domu dispozičně shodné s 2. N. P., u dvorních křídel druhé patro projektováno nově v celém rozsahu

4. N. P. – projektováno nově v rozsahu čelního křídla, střechy dvorních křídel pultové se sklonem do dvora
Fasáda – zcela nová v duchu funkcionalismu a rondokubismu

1941 – zřízení nákladního výtahu

1949 – úprava výkladů a zřízení vchodu z náměstí (okresní sekretariát KSČ)

1991 – demolice dvorních přístaveb

1993 – dokumentace na dostavbu dvorní části (projektovala společnost Festing a. s. Hradec Králové)

1998 – úprava pobočky banky v přízemí (projektoval Kamenoprojekt Turnov)

použité prameny a literatura

Ústřední archiv zeměměřičství a katastru Praha, fond Stabilní katastr, <http://archivnimapy.cuzk.cz/> - k. ú. Turnov.
NPÚ, ÚOP v Liberci, archiv, složka spisů k č. p. 2.
Archiv Stavebního úřadu v Turnově, složka č. p. 2.
Babík, M. – Cogan, M.: Zmizelé Čechy. Turnovsko, Praha – Litomyšl 2007, s. 19 – 20, obr. 13 - 17.
David, R. – Kout, V.: Turnov, stavebně historický rozbor historického jádra, SÚRPMO Praha, 1971, uloženo v archivu NPÚ, ÚOP v Liberci, archiv, sign. SHP 0065.
Novotný, R. R.: Josefínský katastr pro město Turnov, Archiv Českého ráje doby nové a nejnovější, svazek 1, Turnov 2003, s. 236, 364.
Šimák, J. V.: Příběhy města Turnova nad Jizerou. 3. díl, Turnov 1904, s. 1 - 2 + obrazová příloha 1, XIV.
Stefan, O.: Přípravné práce pro prostorový a upravovací plán města Turnova. Expertiza stavebně historická, Praha 1944-1945, s. 1.

archivní plány a fotodokumentace

Archiv Stavebního úřadu v Turnově – dvorní přístavba uzenářských dílen, Karel Salač, Turnov 1910.
Archiv Stavebního úřadu v Turnově – plány přestavby na Okresní hospodářskou záložnu, Karel Salač, Turnov 1927.
Muzeum Českého ráje v Turnově, sbírka fotografií, sign. A-FT 70, A-FT 75, A-FT 76, A-FT 93. Muzeum Českého ráje v Turnově, sbírka fotografií, sign. A-FT 70, A-FT 75, A-FT 76, A-FT 93, A-FT 99, A-FT 106, A-FT 109, A-FT 111, A-FT 117, A-FT 122a,b, A-FT 793a,b, A-FT 805a,b, A-FT 1043, A-FT 1044, A-FT 1045, A-FT 1053, A-FT 1058a,b.

průzkumy

Nejsou známy.

architektonická kvalita, urbanistický význam, předmět památkové ochrany

Dům je nedílnou součástí urbanistického celku města v centrální části na nám. Českého ráje. Pro celek MPZ je důležité zejména hmotové řešení objektu (podlažnost, tvar střechy), venkovní vzhled a rozsah zastavění parcely.

Dotčená parcela je součástí středověkého jádra města. Podíl dochování starších středověkých nebo raně novověkých konstrukcí nelze vyloučit, bez SHP ale nelze určit nic bližšího. Pro vzhled stavby jsou určující úpravy z 19. a zejména 20. století. Poslední hodnotné úpravy na Hospodářskou záložnu v r. 1927/8 byly bohužel narušeny přestavbami v devadesátých letech 20. století. Důležitým architektonickým a dispozičním prvkem je průjezd.

Předmětem ochrany je hmotové řešení objektu, rozsah zastavění parcely, stávající podlažnost, typ střechy a umístění a podoba průjezdu. Případné hodnotné konstrukce a prvky je nutno určit bližším průzkumem stavby (fasáda i interiér).

závady

- 1) celkově fasáda, zejména do náměstí – nevhodný ahistorický mramorový obklad a nerezové prvky v 1. NP (obdobně balkonové těleso ve 2. NP), částečně zkomolené architektonické členění hlavního průčelí, použitý typ „tvrdé“ (dokonale rovné) omítky, zateplená dokonale rovná plocha části fasády dvorní přístavby
- 2) střešní krytina z asfaltového šindele
- 3) počet a rozměry střešních oken
- 4) vzhled a konstrukční řešení oken (do náměstí ploché „europofily“ bez profilace, příliš velké šířka rámců křidel, okapnice, lazurní nátěr, ve dvorních částech velmi rušivá plastová okna)
- 5) vzhled členění výkladců a vstupů v 1. NP hlavního průčelí
- 6) rozsah a podoba reklamních zařízení
- 7) vzhled dělicích zdí mezi domem a č. p. 1 a 3 (vysoká omítaná zeď a zeď z KB bloků)

doporučení/regulativy

K zachování památkových hodnot MPZ je nutno respektovat stávající hmotové řešení objektu, rozsah zastavění parcely (případné rozšíření je možné pouze v doložené historické stopě, v daném případě je vhodnější rozsah před r. 1927/8, tj. dvě kolmá dvorní křídla bez zastavění celého dvora), podlažnost a typ střechy. Nezbytná je rehabilitace fasády formou obnovení původního členění (dle archivní fotodokumentace a plánů). Totéž platí i obnově okenních výplní, výkladců a dveří a střešního pláště. U oken preferujeme obnovení dvojitých oken s omítanou špaletou dle historicky doloženého dělení a otevírání. Žádoucí je použití vhodné střešní krytiny – nejlépe vláknocementových šablon a zásadní redukce střešních oken orientovaných směrem do náměstí.

zpracoval: T. Kesner, M. Kolka, I. Peřina**datum:** 29. 4. 2016

Přílohy:

Zákres do katastrální mapy, V. Vrabec 2013.

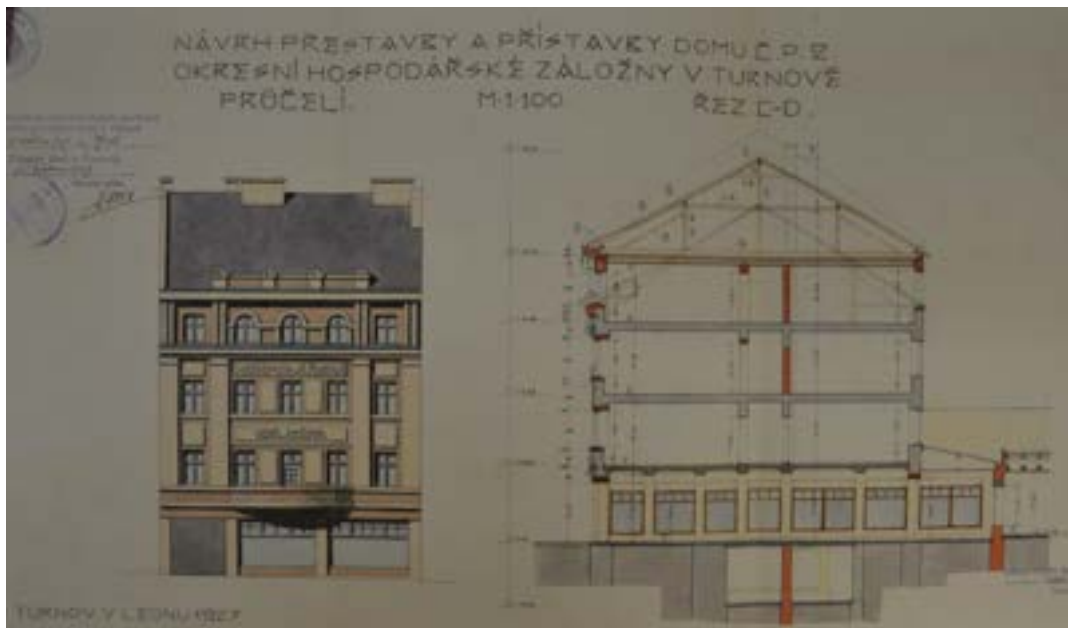
Výřez císařského otisku Stabilního katastru 1843.

Výřez indikační skici Stablního katastru 1843.

Dům č. p. 2 ve výřezu leteckého snímku, foto A. Kopecký 2015.

Plány přestavby domu č. p. 2 z roku 1927, archiv Stavebního úřadu v Turnově.

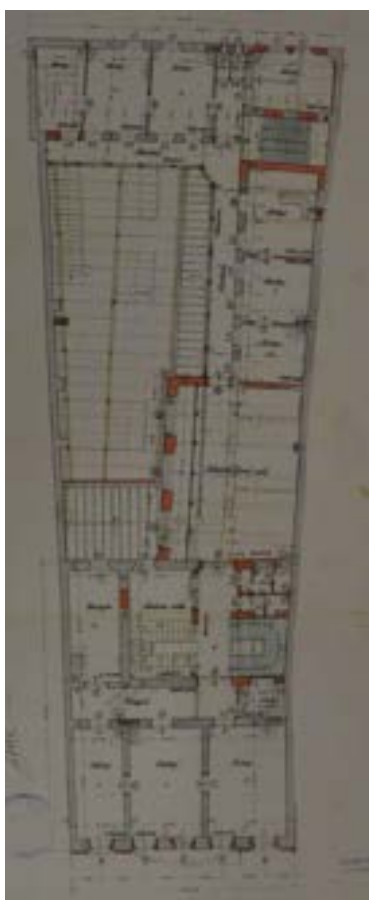
Podélný řez domem č. p. 2 z r. 1927, archiv Stavebního úřadu v Turnově.

Půdorys suterénu (1. P. P.) z r. 1927, archiv Stavebního úřadu v Turnově.

Půdorys přízemí (1. N.P.) z r. 1927, archiv Stavebního úřadu v Turnově,
pokud není uvedeno jinak rovněž plány na další stránce.

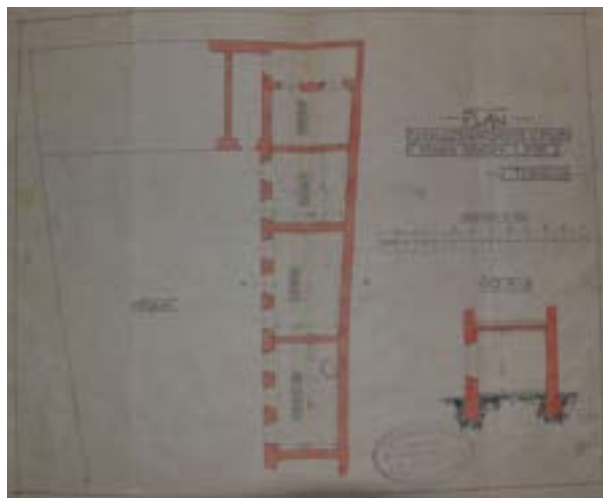
Půdorys I. patra (2. N.P.)

Půdorys II. patra (3. N.P.)

Půdorys III. patra (4. N.P.)

Dvorní přístavba uzenářských dílen, K. Salač 1910.

Dům č. p. 2 mezi lety 1850-1894,
(fotobírka MČR, inv. č. AFT 76).

Dům č. p. 2 po roce 1894,
(fotobírka MČR, inv. č. AFT 93).

Celkový pohled na dům č. p. 2 po roce 1894, (fotobírka MČR, inv. č. AFT 93).

Hlavní severní průčelí, foto IP 2013.

Dvorní jižní průčelí, foto IP 2013.

Dvorní průčelí s průjezdem, foto IP 2013.

Detail průjezdu ze dvora, foto IP 2013.

Dvorní průčelí přístavby, foto IP 2013.

karta objektu Plán zásad památkové ochrany MPZ Turnov		Katalogové číslo	0003
název objektu	dům		
č. p./č. e.	3		
parcelní čísla	p. p. č. 56/1, 56/2 – 56/6		
lokalizace	jižní fronta nám. Českého ráje		
GPS:	50°35'13.096"N, 15°9'27.386"E 50°35'11.385"N, 15°9'28.558"E 50°35'11.184"N, 15°9'28.333"E		
výčet objektů	dům s dvorními přístavbami, hospodářský objekt, garáže		
rejstříkové číslo ÚSKP			
vlastník	Ing. Vítězslav Sekanina, Čechova 1271, 511 01 Turnov; Irena Sekaninová, nám. Českého ráje 3, 511 01 Turnov		
popis			
<p>Nachází se v jižní frontě nám. Českého ráje. Zděná, podsklepená stavba o třech nadzemních podlažích, založená na obdélném půdorysu, zastřešená sedlovou, okapově orientovanou střechou. K hlavní části objektu je ve směru ze dvora připojena mohutná zděná dostavba o čtyřech NP (závěr objektu je terasovitě odstupňován na 4, 3 a 2 NP).</p> <p>Střecha je kryta jednoduše skládanými vláknocementovými šablonami. Klempířské prvky jsou zhotoveny z měděného plechu. Obvodové stěnové konstrukce jsou provedeny ze smíšeného a cihelného zdiva. Vnější omítky jsou řešeny jako vápenocementové – hladké, v hlavním průčelí ve všech úrovních rozčleněné novodobým „historizujícím“ dekorem (1. NP pásová rustika, 2. NP pilastry, 3. NP okenní šambrány - viz rekonstrukce objektu, prováděná v roce 1996). Stěnový sokl je v úrovni 1. NP opatřen novodobým obkladem z leštěné žuly. Omítky ve dvorních průčelích jsou novodobé, vápenocementové – hladké.</p> <p>Ve dvorním průčelí starší části domu je mezi 1. a 2. NP zachován kamenný krakorec.</p> <p>Okenní otvory ve 2. a 3. NP (hlavní průčelí) mají obdélný formát na výšku. Okenní výplně jsou zhotoveny ze dřeva a konstrukčně jsou řešeny jako dvojité okna, vně i uvnitř křížově rozdělená vždy na čtyři otvíravá křídla. Okenní výplně ve dvorních průčelích jsou novodobé, zhotovené z plastových profilů. Vstupní dveře a výkladce v přízemí jsou novodobé, kovové.</p> <p>Dvůr je zpřístupněn průjezdem zastropeným valenou křížovou klenbou (odpovídá někdejšímu podloubí) a valenou klenbou s pětibokými výsečemi. Klenební kápě mají nepřilíh výrazné hřebínky. V první třetině průjezdu je umístěn kamenný vratový portál s dekorativními prvky (klenák se lvem držícím korbel). Klenák se lvím motivem je osazen i v záklenku dvorního vstupu do průjezdu. Trakt vlevo od průjezdu má shodné typy kleneb (v přední části někdejšího podloubí s křížovou klenbou a za ní valenou klenbu s výsečemi, na rozdíl od průjezdu jsou zde použity pasy).</p> <p>Zadní část dvora je využívána pro parkování, dále se zde nachází historický hospodářský objekt (zděný s pultovou střechou krytou hliníkových šablonami, s dřevěnými vraty). Dále navazují 4 novodobé garáže (p. p. č. 56/2 – 56/6).</p>			

dějiny objektu/stavební vývoj

č. p. 3 (staré číslo 120), šenkovní, staré st. p. č. 183

1565 – první zmínka (*Matěj Hránkův*). Do nejstarší etapy SHP datuje valeně klenutý sklep pod průjezdem a podloubím, který nerespektuje frontu náměstí, do renesanční etapy pak obvodové stěny směrem k č. p. 2 a 4 a chodbu od zmíněného sklepa a spodní sklep vybíhající od chodby severním směrem

7. května 1643 – poškozen požárem

22. května 1651 - *Jakub Janák, mlynář, koupil spálený grunt od Alžběty, vdovy po Adamu Loužeckém a Jana syna jejího s pustou sladovnou.*

2. dubna 1669 - *Kryštof Tůma, uzdář, koupil dům z částky s světnicí a marštalí vystavěnými s dvěma pozemky a stodolou, nově vystavenou u brány Jičínské.*

Zásadněji přestavěn mezi lety 1674 – 1684. Z této doby pochází v přízemí podloubí včetně kleneb a na jádro navazující první prostor dvorního křídla s mladšími plackovými klenbami (není jasné, zda nezaklenuly poslední přestavbou) a valeně klenutý sklep pod ním.

Portály pocházejí pravděpodobně z druhé poloviny 18. století. Na Venutově kresbě z r. 1778 je objekt opatřen ještě sedlovou střechou se štítovou orientací do náměstí. Postupné přestavby raně barokní hmoty se nepodařilo přesněji datovat, vznikly rozhodně před r. 1843. Jednalo se o nové zaklenutí přízemí vyjma podloubí, vznik do rozsáhlých sklepních traktů pod náměstím kolmých na starší renesanční chodbu. V první polovině 19. století vzniklo také dvorní hospodářské křídlo s valenou klenbou a pětibokými výsečemi a konírna tamtéž. Největší exteriérovou změnou bylo zrušení štítu směrem do náměstí a výstavba nového krovu a střechy orientované okapově do náměstí (s konzolovitou klasicistní římsou a trojúhelnou atikou). V domě se nacházel hostinec U zlatého slunce, později U Svobodů (*z podloubí vcházelo se do široké síně ... ze síně byl vchod do hostince, který měl dvě místnosti. Vpředu větší ... a druhou menší dozadu. Viz. Beseda 1947*).

1843 – mapami stabilního katastru je na st. p. č. 183 vyobrazena nespálná budova, skládající se z obdélné části při ulici, rozšířené o přístavbu podél hranice parcely s č. p. 4 až po úroveň zaniklého domu č. p. 6 (zadní část přístavby uskakuje do linie parcely sousedního č. p. 4), objekt je označen jako hostinec

1887 – stavební úprava na hotel (Antonín Patočka), předchozí stavba dle dobových fotografií patrová s vysokou sedlovou střechou opatřenou do náměstí trojúhelnou atikou, střecha šindelová s volskými oky (4 ks), po přestavbě třípodlažní, ve 2. N. P. zůstaly zřejmě pouze starší (renesanční nebo raně barokní) obvodové stěny směrem k sousedním domům, jinak dispozice zcela nová?, případně starší může být schodiště v zadním traktu vybíhající z obdélné hmoty jádra domu směrem do dvorní přístavby, 3. N. P. vystavěno zcela nově, nová novorenesanční fasáda měla oproti dnešnímu stavu mnohem bohatší výzdobu – pilastry s iónskými hlavicemi u oken ve 2. N. P., římsy nad okny ve 3. N. P., vlysy na pásech nad 2. N. P., mezi okny 3. N. P. a pod korunní římsou a další, střecha byla krytá břidlicí (patrně jednoduchý obdélný formát).

1929 – výstavba garáže ve dvoře

1960 - 61 – celková rekonstrukce objektu prováděná při zachování fasády i oken (projektoval Okresní stavební podnik Semily)

1990 – havarijný stav domu (posudek zpracoval Ing. Karel Myslivec, Liberec)

1996 – celková rekonstrukce domu (projektoval Sekoprojekt Turnov), nové dvorní křídlo, výrazné úpravy fasády

použité prameny a literatura

Ústřední archiv zeměměřičství a katastru Praha, fond Stabilní katastr, <http://archivnimapy.cuzk.cz/> - k. ú. Turnov.

NPÚ, ÚOP v Liberci, archiv - složka spisů k č. p. 3.

NPÚ, ÚOP v Liberci, sbírka fotografií – inv. č. 167234-167236 (07/1990, NPÚ, ÚOP v Pardubicích).

NPÚ, ÚOP v Liberci, archiv, plánová dokumentace, sign. Z 1845 – Svoboda, L.: Turnov, okres Semily, domy čp. 3 a 4 a škola čp. 5 na náměstí Českého ráje, 1993 (podklady pro SHP – viz průzkumy).

Archiv Stavebního úřadu v Turnově, složka č. p. 3.

Babík, M. – Cogan, M.: Zmizelé Čechy. Turnovsko, Praha – Litomyšl 2007, s. 20, obr. 14 - 17.

David, R. – Kout, V.: Turnov, stavebně historický rozbor historického jádra, SÚRPMO Praha, 1971, uloženo

v archivu NPÚ, ÚOP v Liberci, archiv, sign. SHP 0065.

Novotný, R. R.: Josefínský katastr pro město Turnov, Archiv Českého ráje doby nové a nejnovější, svazek 1, Turnov 2003, s. 236, 364.

Svoboda, L.: Turnov, domy č. p. 3, 4 a škola č. p. 5. Stavebněhistorický průzkum, 1993, uloženo v archivu NPÚ, ÚOP v Liberci, sign. Z 72.

Šimák, J. V.: Příběhy města Turnova nad Jizerou. 3. díl, Turnov 1904, s. 3 -4 + obrazová příloha I, XIV.

Stefan, O.: Přípravné práce pro prostorový a upravovací plán města Turnova. Expertiza stavebně historická, Praha 1944-1945, s. 1.

archivní plány a fotodokumentace

Muzeum Českého ráje v Turnově, sbírka fotografií, sign. A-FT 61, A-FT 62, A-FT 63, A-FT 64, A-FT 69, A-FT 74, A-FT 76, A-FT 93, A-FT 99, A-FT 106, A-FT 109, A-FT 111, A-FT 122a,b, A-FT 793a,b, A-FT 1043, A-FT 1044, A-FT 1045, A-FT 1053.

průzkumy

Svoboda, L.: Turnov, domy č. p. 3, 4 a škola č. p. 5. Stavebněhistorický průzkum, 1993, uloženo v archivu NPÚ, ÚOP v Liberci, sign. Z 72.

architektonická kvalita, urbanistický význam, předmět památkové ochrany

Dům je nedílnou součástí urbanistického celku města v centrální části na nám. Českého ráje. Pro celek MPZ je důležité zejména hmotové řešení objektu (podlažnost, tvar střechy), venkovní vzhled a rozsah zastavění parcely.

Dotčená parcela je součástí středověkého jádra města. Vzhledem k dochování starší dispozice s podloubím z 2. poloviny 17. století má přední část objektu potenciál KP (nutno posoudit po provedení podrobnějšího stavebně historického průzkumu celé stavby, neboť není jasná míra zásahů při poslední rekonstrukci). Pro venkovní vzhled stavby jsou určující úpravy z 19. a zejména 20. století. Poslední hodnotné historizující úpravy z doby kolem r. 1887 byly bohužel narušeny přestavbami v devadesátých letech 20. století.

Mimořádně cenným architektonickým a dispozičním prvkem je průjezd, klenuté partie někdejšího podloubí a přilehlého traktu přízemí včetně dochovaných kamenných prvků (portály, krakorec) a vlastních kleneb. Předmětem ochrany je hmotové řešení objektu, rozsah zastavění parcely (vyjma předdimenzované dvorní přístavby), stávající podlažnost (vyjma předdimenzované hmoty přístavby), typ střechy čelního jádra domu a dispoziční řešení přízemí s průjezdem, někdejším podloubím a navazujícím traktem v přízemí. Případně další hodnotné konstrukce a prvky je nutno určit bližším průzkumem stavby (fasáda i interiér).

závady

- 1) předdimenzovaná hmota dvorní přístavby a její vzhled
- 2) celkově fasáda, zejména do náměstí – nevhodný ahistorický obklad soklu z leštěné žuly v 1. NP, zásadně zkomolené architektonické členění hlavního průčelí, použitý typ „tvrdé“ omítky, dokonale rovná plocha fasády dvorní přístavby a použitý odstín nátěru omítky (novodobý zelený)
- 3) počet a rozměry střešních oken
- 4) vzhled a materiálové řešení oken ve dvorních částech - velmi rušivá plastová okna
- 5) novodobá velkoformátová dlažba průjezdu (vzhledem prostoru a propojení s prostorem náměstí velmi rušivá)
- 6) rozsah a podoba reklamních zařízení v úrovni 2. a 3. NP a průjezdu
- 7) vzhled dělicích zdí mezi domem a č. p. 2 (vysoká zeď z KB bloků)

doporučení/regulativy

K zachování památkových hodnot MPZ je nutno respektovat stávající hmotové řešení objektu, rozsah zastavění parcely, podlažnost a typ střechy vyjma předimenzované dvorní přístavby (zde by pomohlo alespoň použití vhodnějšího typu omítky, změna odstínu nátěru fasády a výměna oken). Nezbytná je rehabilitace fasády formou obnovení původního členění (dle archivní fotodokumentace a plánů – viz popis původní podoby v dějinách objektu). Totéž platí i o obnově okenních výplní, výkladců a dveří a střešního pláště. U oken preferujeme obnovení dvojitých oken s omítanou špaletou dle historicky doloženého dělení a otevírání (stávající okna mají neutrální vzhled). V případě obnovy střešního pláště je nutno zachovat stávající typ krytiny – vláknocementové šablony nebo použít přírodní břidlici a zásadně redukovat střešní okna orientovaná směrem do náměstí. V průjezdu doporučujeme po dožití stávající dlažby použít dlažbu vhodnějšího formátu typu (např. pískovcové nebo žulové desky, cihelná dlažba). Zásadní je zachování stávajícího dispozičního řešení velmi cenného přízemí včetně průjezdu, kleneb, portálů a dalších detailů. Při případné obnově by měla být citlivě provedena omítka kleneb (klasická vápenná kopírující tvar klenby s hřebínky, nežádoucí jsou novodobé omítkové směsi, lepidla, perlinka apod.). Totéž platí i o případné obnově kamenických prvků (nežádoucí je jakékoliv destruktivní čištění kamene, práce by měl provádět zkušený kameník nebo restaurátor s příslušným povolení MK ČR).

zpracoval: T. Kesner, M. Kolka, I. Peřina**datum:** 29. 4. 2016

Přílohy:

Zákres do katastrální mapy, V. Vrabec 2013.

Výřez císařského otisku Stablního katastru 1843.

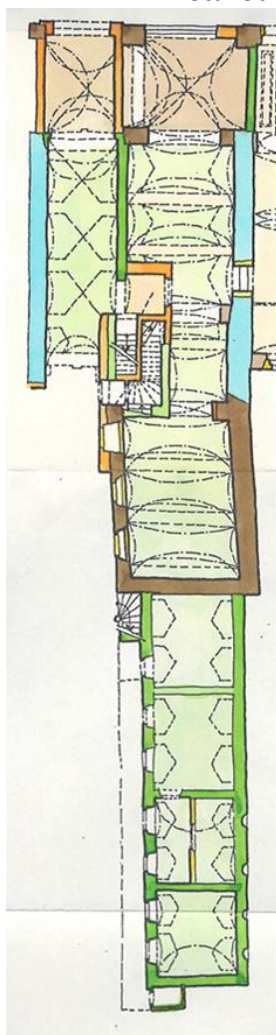

Výřez indikační skici Stablního katastru 1843.

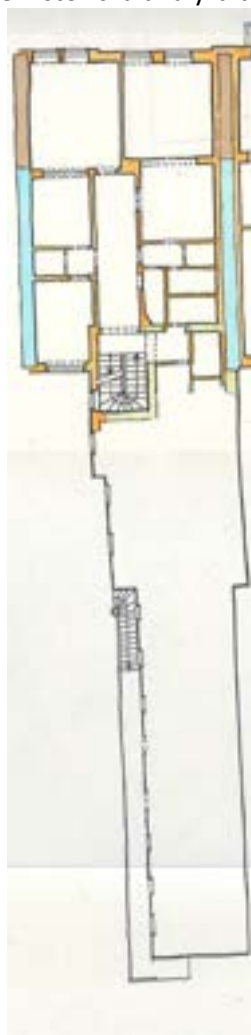

Dům č. p. 3 ve výřezu leteckého snímku, foto A. Kopecký 2015.

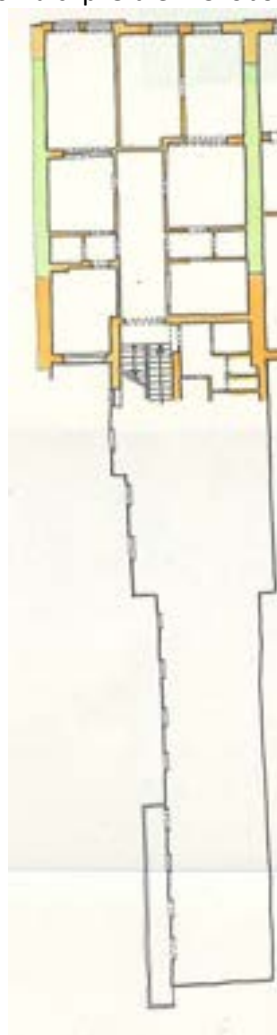
Stavebně historická analýza domu č. p. 3 dle L. Svobody (1993).

Přízemí (1. N.P.)

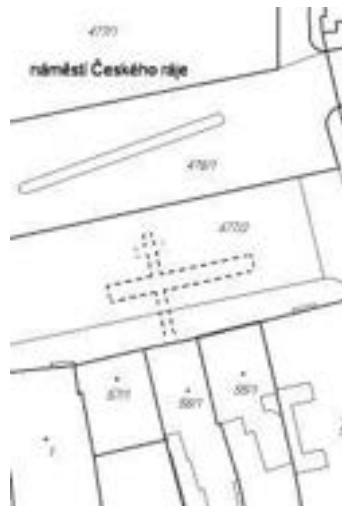
Patro (2. N.P.)

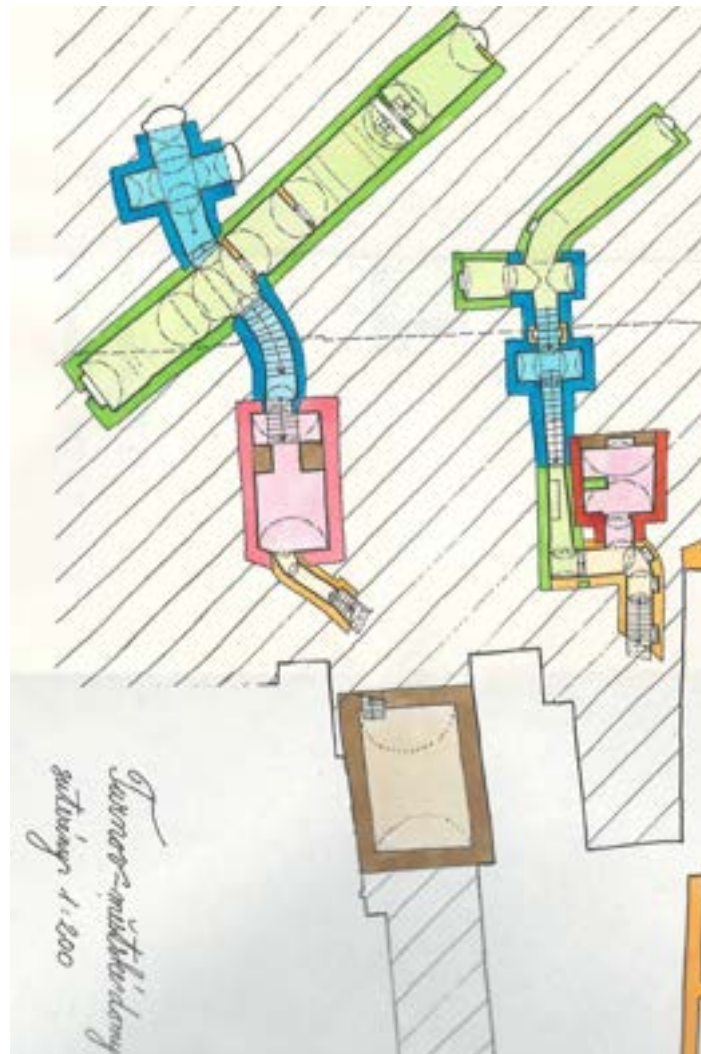
II. patro (3. N.P.)

Podkroví (4. N.P.)

Čárkovaně vyznačené suterény pod náměstím vybíhající od č. p. 3 na současné katastrální mapě.

Suterény domů č. p. 3 (vlevo) a č. p. 4 (vpravo) vybíhající do náměstí, čárkovaně vyznačeno průřelí domů dle L. Svobody (1993).

Dům č. p. 3 (třetí zleva) mezi lety 1867 - 1873, (foto sbírka MČR, inv. č. AFT 61).

Dům č. p. 3 uprostřed bloku kolem roku 1870, (foto sbírka MČR, inv. č. AFT 62).

Detail domu č. p. 3 kolem roku 1870, (foto sbírka MČR, inv. č. AFT 63).

Dům č. p. 3 po roce 1890, (foto sbírka MČR, inv. č. AFT 74).

Dům č. p. 3 po roce 1890 (vpravo), (foto sbírka MČR, inv. č. AFT 93).

Pohled od jihu na podobu staré přístavby domu č. p. 3, konec 80. let 20. století, archiv Stavebního úřadu v Turnově.

Pohled od severozápadu na podobu staré přístavby domu č. p. 3, konec 80. let 20. století, archiv Stavebního úřadu v Turnově.

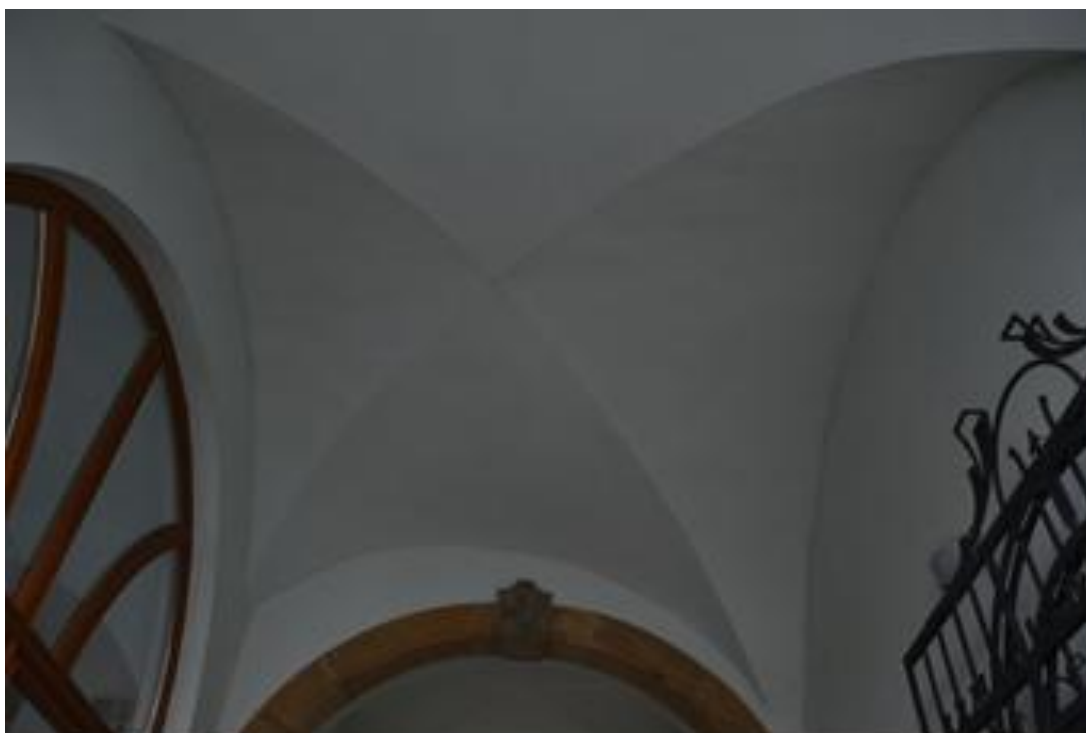
Celková situace domu č. p. 3 (uprostřed), foto IP 2013.

Pohled do průjezdu domu,
portál odděluje komunikaci od zaklenutého přestavěného podloubí, foto IP 2013.

Detail hlavního klenáku portálu oddělující podloubí od průjezdu,
pod korbelem vysekáno číslo domu 3., foto IP 2013.

Detail klenby podloubí, foto IP 2013.

Pohled do průjezdu ze dvora,
foto IP 2013.

Detail klenby průjezdu a osazení reklamy, foto IP 2013.

Detail klenáku na záklenku průjezdu
a krakorce po pavlači u dvorního průčelí, foto IP 2013.

Celkový pohled od jihozápadu na zadní průčelí s dvorní novodobou přístavbou, foto IP 2013.

Pohled na dvorní novodobou přístavbu od jihovýchodu, foto IP 2013.

karta objektu Plán zásad památkové ochrany MPZ Turnov		Katalogové číslo	0004
název objektu	dům		
č. p./č. e.	4		
parcelní čísla	p. p. č. 55/1, 55/2, 55/3		
lokalizace	jižní fronta nám. Českého ráje		
GPS:	50°35'13.233"N, 15°9'27.871"E 50°35'11.633"N, 15°9'28.862"E		
výčet objektů	dům s dvorními přístavbami, hospodářský objekt		
rejstříkové číslo ÚSKP			
vlastník	Granát, družstvo umělecké výroby, Turnov, Výšinka 1409, 511 01 Turnov p. p. č. 55/2 – PROFES PROJEKT spol. s. r. o., Vejrichova 272, 511 01 Turnov		
popis			
<p>Nachází se v jižní frontě nám. Českého ráje. Zděná částečně podsklepená stavba o třech nadzemních podlažích, založená na obdélném půdorysu, zastřešená sedlovou, okapově orientovanou střechou. K hlavní části objektu ve směru do dvora přiléhá čtyřpodlažní zděná pultově zastřešená přístavba. Střecha je nad hlavní částí objektu kryta jednoduše skládanými vláknocementovými šablonami hnědé barvy. Střecha dvorní přístavby je kryta modifikovanými asfaltovými pásy. Klempířské prvky jsou zhotoveny z měděného plechu. Komínové hlavy jsou cihelné (šamotové) – režné.</p> <p>Obvodové stěnové konstrukce jsou provedeny ze smíšeného a cihelného zdiva. Vnější omítky jsou zde řešeny jako vápenocementové, v ploše hlavního průčelí jednoduše geometricky rozčleněné (realizace v rámci rekonstrukce prováděné v roce 1995). V hlavním průčelí je ze starší výzdoby zachována štuková korunní římsa. Stěnový sokl je v hlavním průčelí opatřen novodobým obkladem z leštěné žuly. Dvorní průčelí jsou opatřena hladkou vápenocementovou omítkou.</p> <p>Okenní otvory mají obdélný formát na výšku a hlavním průčelí jsou řešeny ve formě tzv. francouzských oken (viz rekonstrukce 1995).</p> <p>Okenní výplně jsou zhotoveny ze dřevěných profilů a konstrukčně jsou řešeny jako jednoduchá okna s izolačním dvojsklem, v ploše podle velikosti, formátu a funkce rozdělená buď na jedno, dvě nebo na tři křídla. Dveře a výkladce v přízemí jsou zhotoveny ze skla a nerezové oceli.</p> <p>V zadní části dvora se nachází na p. p. č. 55/2 na místě někdejší hospodářské stavby novodobý utilitární objekt z plynosilikátových tvárnic, aktuálně v zánikovém horizontu.</p>			
dějiny objektu/stavební vývoj			
<p>č. p. 4 (staré číslo 121), s kovárnou, staré st. p. č. 184</p> <p>1548 – první zmínka (<i>Jan Tuček, švec, pro náboženství odešel ze země a prodal dům Jiříku Loukovskému</i>) Nejstarší sklepy pod domem jsou průzkumem datovány prozatím do středověku (valeně klenutý s cenným vstupním portálem – druhotně použitý profilovaný prvek?) a renesančního období (chodba navazující na starší sklep + dva boční lochy), další úseky jsou kladeny do klasicismu. U 1. a 2. N. P. se předpokládá</p>			

existence staršího renesančního zdiva pouze u obvodových stěn směrem k sousedním domům, podloubí a další části příček a obvodových stěn ve dvorním traktu jsou kladeny do barokní přestavby, případně mladších etap; do náměstí objekt otočen štítem (viz Venutovo vyobrazení z r. 1778).

7. května 1643 – poškozen požárem (v tomto domě nejprv se zapálilo)

31. prosince 1842 Karel Cejnar prodává Janu Svobodovi dům č. 4 na rynku, s komorami etc. a vjezdem do ulice Babylonské.

1843 – mapami stabilního katastru je na st. p. č. 184 vyobrazena nespalná budova, skládající se z obdélné části při ulici, rozšířené o dvě úzké přístavby, další objekt stál podél hranice parcely s č. p. 3, mírně obdélná stavba stála také na konci parcely za zaniklým domem č. p. 6 (stodola, kolna?), z obdélného dvora vybíhal pozemek průchodem do dnešní Markovy ulice, objekt je označen jako hostinec

1854 – zbořeno, dům patrový omítaný, v přízemí vpravo průjezd, uprostřed dva vstupy s půlkruhovým ukončením, vlevo velké půlkruhově ukončené výkladce – zřejmě se jedná o zaslepené podloubí, konzolovitá korunní římsa, střecha mansardová, krytá dřevěným šindelem, malé vikýře – dole sedlové, nahoře drobné pultové s šikmými boky (původně hostinec U českého lva nebo Na Vyšehradě)

1892 – novostavba, čelní objekt zvýšen na třípodlažní, fasáda novorenesanční – přízemí hluboká pásová bosáž, v dalších podlažích mělčí, patro – 2 balkony, balustrová římsa, výrazné suprafenestry – římsy a segmentové nástavce, mírně jednodušší výzdoba kolem oken ve 3. N. P. – profilované římsy, šambrány, korunní římsa výrazná konzolovitá se zubořezem, střecha břidlice; interiér – dvoutraktová trojdílná dispozice ve všech podlažích, uprostřed chodba s průchodem do křivočarého schodiště v přístavbě, vybíhající směrem do dvora, v přízemí ploché zrcadlové klenby, případně segmentové

1962 – úpravy fasád domů č. p. 3 a č. p. 4

1987 – modernizace interiérů, výměna oken (projektoval Okresní stavební podnik Semily)

1989 – přístřešek pro kola ve dvoře

1995 – celková rekonstrukce domu (projektoval Profes projekt Turnov)

použité prameny a literatura

Ústřední archiv zeměměřičství a katastru Praha, fond Stabilní katastr, <http://archivnimapy.cuzk.cz/> - k. ú. Turnov.

NPÚ, ÚOP v Liberci, archiv, složka spisů k č. p. 4.

Archiv Stavebního úřadu v Turnově, složka č. p. 4.

NPÚ, ÚOP v Liberci, archiv, plánová dokumentace, sign. Z 1845 – Svoboda, L.: Turnov, okres Semily, domy čp. 3 a 4 a škola čp. 5 na náměstí Českého ráje, 1993 (podklady pro SHP – viz průzkumy).

Babík, M. – Cogan, M.: Zmizelé Čechy. Turnovsko, Praha – Litomyšl 2007, s. 20, obr. 14 - 17.

David, R. – Kout, V.: Turnov, stavebně historický rozbor historického jádra, SÚRPMO Praha, 1971, uloženo v archivu NPÚ, ÚOP v Liberci, archiv, sign. SHP 0065.

Novotný, R. R.: Josefínský katastr pro město Turnov, Archiv Českého ráje doby nové a nejnovější, svazek 1, Turnov 2003, s. 236, 365.

Svoboda, L.: Turnov, domy č. p. 3, 4 a škola č. p. 5. Stavebněhistorický průzkum, 1993, uloženo v archivu NPÚ, ÚOP v Liberci, sign. Z 72.

Šimák, J. V.: Příběhy města Turnova nad Jizerou. 3. díl, Turnov 1904, s. 4 - 5 + obrazová příloha XIV.

Stefan, O.: Přípravné práce pro prostorový a upravovací plán města Turnova. Expertíza stavebně historická, Praha 1944-1945, s. 1.

archivní plány a fotodokumentace

Muzeum Českého ráje v Turnově, sbírka fotografií, sign. A-FT 61, A-FT 62, A-FT 63, A-FT 64, A-FT 76, A-FT 93, A-FT 99, A-FT 106, A-FT 109, A-FT 111, A-FT 122a,b, A-FT 793a,b, A-FT 1043, A-FT 1044, A-FT 1045, A-FT 1053.

průzkumy

Svoboda, L.: Turnov, domy č. p. 3, 4 a škola č. p. 5. Stavebněhistorický průzkum, 1993, uloženo v archivu NPÚ, ÚOP v Liberci, sign. Z 72.

architektonická kvalita, urbanistický význam, předmět památkové ochrany

Dům je nedílnou součástí urbanistického celku města v centrální části na nám. Českého ráje. Pro celek MPZ je důležité zejména hmotové řešení objektu (podlažnost, tvar střechy), venkovní vzhled a rozsah zastavění parcely.

Dotčená parcela je součástí středověkého jádra města. Případný podíl zachování starších konstrukcí a dispozice s podloubím nelze vyloučit (nutno posoudit po provedení podrobnějšího průzkumu celé stavby – viz SHP). Pro vzhled stavby jsou určující úpravy z 19. a zejména 20. století. Poslední hodnotné historizující úpravy z doby kolem r. 1892 byly bohužel narušeny přestavbami v devadesátých letech 20. století (zejména ve 2. a 3. N. P.).

Předmětem ochrany je hmotové řešení objektu, rozsah zastavění parcely, stávající podlažnost, typ střechy. Případné další hodnotné konstrukce a prvky je nutno určit bližším průzkumem stavby (fasáda i interiér).

závady

- 1) celkově fasáda, zejména do náměstí – nevhodný ahistorický obklad soklu z leštěné žuly v 1. NP, výrazně přeřešené architektonické členění hlavního průčelí (na rozdíl od sousedních staveb alespoň architektonicky vcelku kvalitní), rušivé je použití ahistorických francouzských oken s kovovým zábradlím
- 2) počet a rozměry střešních oken
- 3) rozsah a vzhled osvětlovacích zařízení na fasádě čelního průčelí

doporučení/regulativy

K zachování památkových hodnot MPZ je nutno respektovat stávající hmotové řešení objektu, rozsah zastavění parcely, podlažnost a typ střechy. Vhodná by byla při budoucí obnově rehabilitace fasády formou obnovení původního novorenesančního členění (dle archivní fotodokumentace a plánů). Totéž platí i o obnově okenních výplní, výkladců a dveří a střešního pláště. U oken preferujeme obnovení dvojitých oken s omítanou špaletou dle historicky doloženého dělení a otevírání. V případě obnovy střešního pláště je nutno zachovat stávající typ krytiny – vláknocementové šablony, nebo použít přírodní břidlici a zásadně redukovat střešní okna orientovaná směrem do náměstí.

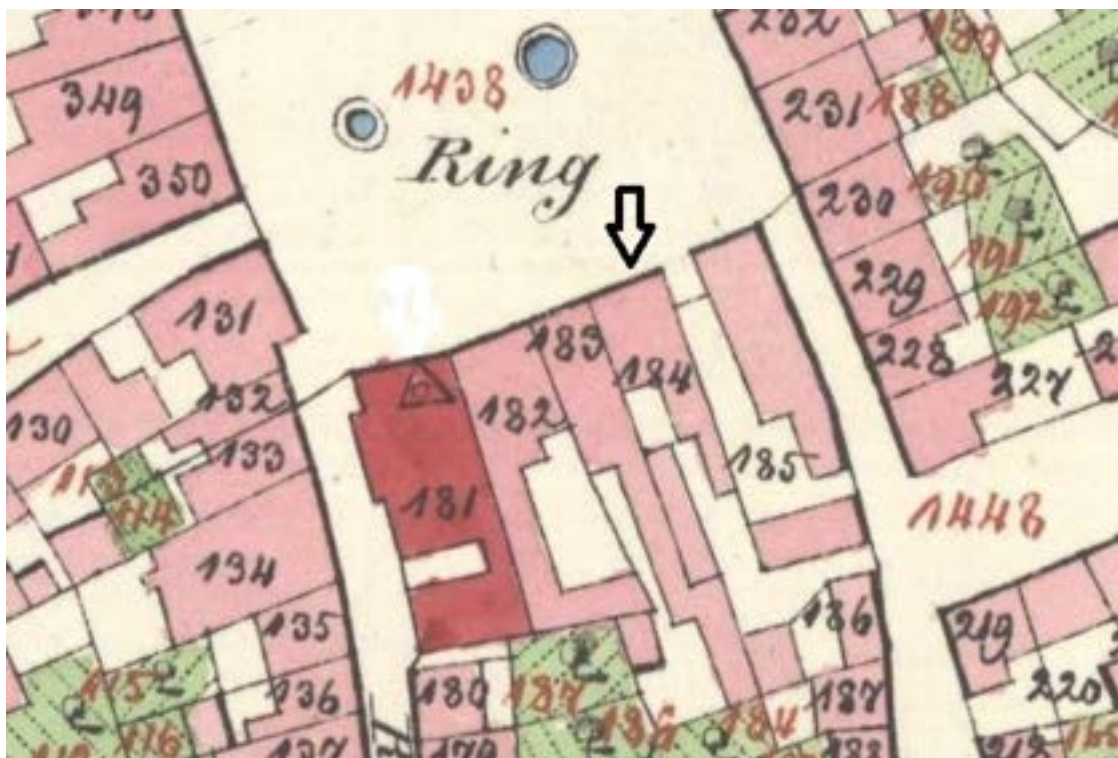
zpracoval: T. Kesner, M. Kolka, I. Peřina

datum: 29. 4. 2016

Přílohy:

Zákres do katastrální mapy, V. Vrabec 2013.

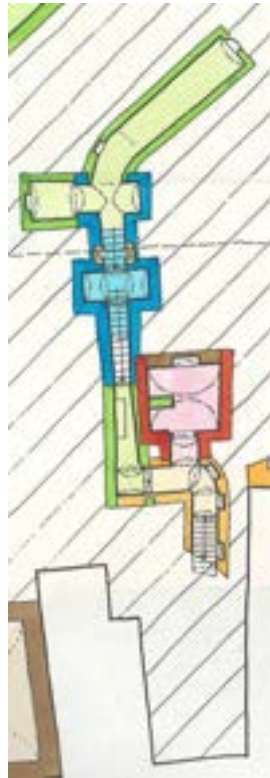
Výřez císařského otisku Stablinního katastru 1843.

Výřez indikační skici Stablního katastru 1843.

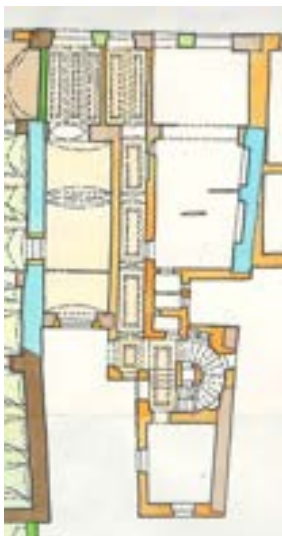

Dům č. p. 4 ve výřezu leteckého snímku, foto A. Kopecký 2015.

Suterén domu č. p. 4,
vybíhající do náměstí dle L. Svobody (1993).

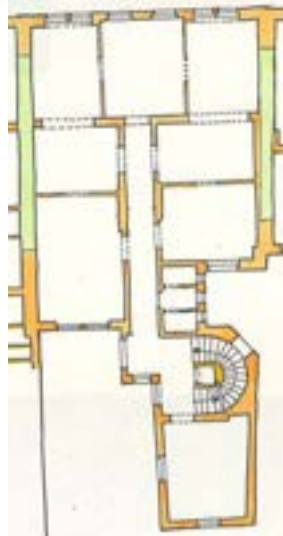
Stavebně historická analýza domu č. p. 4 dle L. Svobody (1993).

Přízemí (1. N.P.)

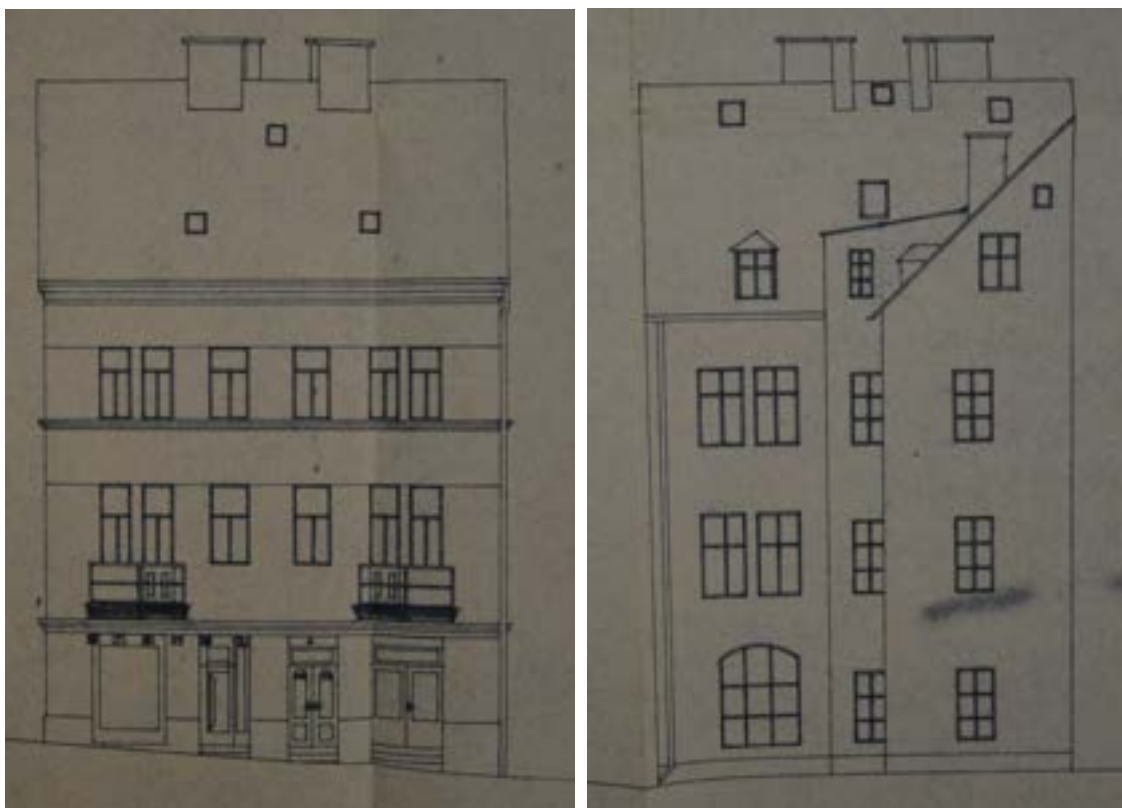
Patro (2. N.P.)

II. patro (3. N.P.)

Podkroví (4. N.P.)

Hlavní severní průčelí domu a zadní dvorní jižní průčelí domu,
plány z roku 1989, archiv Stavebního úřadu v Turnově.

Fotodokumentace stavu domu, hlavní a dvorní průčelí z konce 80. let 20. století,
archiv Stavebního úřadu v Turnově.

Dům č. p. 4 (druhý zleva) mezi lety 1867 - 1873, (foto sbírka MČR, inv. č. AFT 61).

Detail domu č. p. 4 kolem roku 1870, (foto sbírka MČR, inv. č. AFT 62).

Dům č. p. 4 po roce 1890 (uprostřed), (foto sbírka MČR, inv. č. AFT 93).

Hlavní severní průčelí domu, foto IP 2013.

Zadní jižní dvorní průčelí domu, foto IP 2013.

karta objektu Plán zásad památkové ochrany MPZ Turnov		Katalogové číslo	0005
název objektu	obecní dům, škola		
č. p./č. e.	5		
parcelní čísla	p. p. č. 54		
lokalizace	jižní fronta nám. Českého ráje při vyústění Markovy ulice		
GPS:	50°35'13.052"N, 15°9'28.854"E		
výčet objektů	škola s dvorními přístavbami		
rejstříkové číslo ÚSKP			
vlastník	Město Turnov, A. Dvořáka 335, 511 01 Turnov		
popis			
<p>Nachází se v jižní frontě nám. Českého ráje při vyústění Markovy ulice. Zděná, částečně podsklepená stavba o čtyřech nadzemních podlažích a polozapuštěném suterénu, založená na půdorysném základě ve tvaru písmene E, zastřešená sestavou vzájemně propojených sedlových střeš.</p> <p>Střechy objektu jsou kryty pozinkovým plechem, modifikovanými asfaltovými pásy a asfaltovým šindelem. Klempířské prvky jsou zhotoveny z pozinkového plechu. Komínové hlavy jsou zděné, omítnuté, zakončené kamennými římsami.</p> <p>Obvodové stěnové konstrukce jsou provedeny z pálených cihel. Vnější omítky jsou zde řešeny jako novější vápenocementové, se zbytky původní štukové výzdoby (novorenesanční vstupní portál, pilastry, nárožní erb – městský znak). Stěnový sokl je opatřen kamenným obkladem s výrazně bosovaným lícem.</p> <p>Okenní otvory v 1., 2. a 3. NP mají obdélný formát na výšku. Okenní výplně jsou zhotoveny ze dřeva a konstrukčně jsou řešeny jako dvojitá okna, vně i uvnitř rozdělená vždy na spodní dvoukřídlovou část otvíravou a vrchní jednokřídlovou část vyklápěcí. Okenní otvory ve 4. NP mají obdélný formát na výšku i na šířku. Okenní výplně jsou novodobé, zhotovené z lepených dřevěných profilů (2012).</p> <p>Dveře hlavního vstupu jsou zhotoveny ze dřeva a konstrukčně jsou řešeny jako dvoukřídlové, kazetové, částečně prosklené (s dekorativní mříží) s vysokým, obloukově zaklenutým nadsvětlíkem.</p> <p>Dispozice je tvořená dlouhou středovou chodbou zaklenutou segmentovými klenbami s půlkruhovými pásy, která ústí do monumentálního schodiště ve středním kolmém rizalitu. Východně od chodby směrem k Markově ulici jsou umístěny učebny, další jsou pak situovány do zbylých dvou kolmých přístaveb.</p>			
dějiny objektu/stavební vývoj			
<p>č. p. 5 (staré číslo 122), staré st. p. č. 185 1565 – první zmínka (<i>dům Havla Kováře</i>). 1614 – při prodeji součástí domu pivovar a sladovna 7. května 1643 – poškozen požárem. 31. ledna 1667 - <i>Albrecht Chloumecký, krejčí, koupil grunt spustlý prv shořalý Anny Vodňanské od obce.</i> Před rokem 1675 opraven.</p>			

1676 až 1692 dům obecní Babylon.

1707 – poškozen požárem.

3. března 1713 obec koupila za 700 zl. Ryn. od Anny Klofeciové, rozené Johnové z Johannisberka. Inventář domu Babylona: dům povrchní vystavený, novým šindelem přikrytý, v kterémžto domě se nacházejí světnice tři, totiž jedna velká napřed do rynku nahoře, se čtyřmi vokny ... Vedle kuchyně v síni jedna komora ... druhá menší světnice do dvora. Sklepy do země se vynacházejí tři, totiž první dveře s zámkem do kterýchž se potom dvou taky najde, však rum v nich k vynesení pozůstal. Povrchní klenutý sklep s dveřmi a petlicemi, druhý sklep vedle něho, bez zámku dveře a s stropem dřevěným.

Opraven před rokem 1713.

1785-88 – josefským katastrem evidován pod č. p. 122 nadále obecní dům Babylon. Venutova kresba z r.

1778 zde zachytila dům vyšší než sousední č. p. 3 a 4, do náměstí otočeným podloubím a štítem a valbovou střechu.

1843 – mapami stabilního katastru zachycena výrazně obdélná hloubkově orientovaná stavba, prodloužená směrem do dvora o užší přístavbu, šířka objektu při náměstí umožňovala umístění průjezdu do dvora mezi domem a sousedním č. p. 4, na zadním konci parcely stála obdélná příčně položená stavba.

29. března 1850 dům na náměstí pod číslem popsání 5 z kamene s jedním poschodím, ten samý užívá se nyní co škola. Při zemi jsou místnosti k ubytování stran, v poschodí pak jsou 2 velké školní světnice, pak zvláštní byt pro učitele. Kamenné zdi jsou v sešlém stavu, vazba je ze dřeva a střecha šindelem pokrytá. S tímto stavením je dáleji bytnost městského vodáka, pak kůlna pro nářadí k hašení ohně spojena.

V nezjištěné době zbořen, údajně v r. 1865.

1867 – novostavba stávající novorenesanční školy (arch. Sachers, Liberec, původní podoba fasády viz dobové fotografie – pásová bosáž ve všech podlažích včetně pilastrů, mezipatrové římsy, okna půlkruhově ukončená s klenákem na vrcholu, výplně dělená na 6 tabulek, u středního rizalitu suprafenestry nad okny všech podlaží, profilovaná korunní římsa se zubořezem, jednopodlažní hodinová věž vystupující nad korunní římsu, střešní krytina z břidlice)

1910 – nástavba patra – 4 podlaží, odstraněna hranolová hodinová věž (arch. Valečka, Praha)

1940 – stavebně upraven

1998 – obnova fasády do náměstí

použité prameny a literatura

Ústřední archiv zeměměřičství a katastru Praha, fond Stabilní katastr, <http://archivnimapy.cuzk.cz/> - k. ú. Turnov.

NPÚ, ÚOP v Liberci, archiv, složka spisů k č. p. 5.

Archiv Stavebního úřadu v Turnově, složka č. p. 5.

NPÚ, ÚOP v Liberci, archiv, plánová dokumentace, sign. Z 1845 – Svoboda, L.: Turnov, okres Semily, domy čp. 3 a 4 a škola čp. 5 na náměstí Českého ráje, 1993 (podklady pro SHP – viz průzkumy).

Babík, M. – Cogan, M.: Zmizelé Čechy. Turnovsko, Praha – Litomyšl 2007, s. 20, obr. 14, 16 - 17.

David, R. – Kout, V.: Turnov, stavebně historický rozbor historického jádra, SÚRPMO Praha, 1971, uloženo v archivu NPÚ, ÚOP v Liberci, archiv, sign. SHP 0065.

Novotný, R. R.: Josefínský katastr pro město Turnov, Archiv Českého ráje doby nové a nejnovější, svazek 1, Turnov 2003, s. 236, 365.

Svoboda, L.: Turnov, domy č. p. 3, 4 a škola č. p. 5. Stavebněhistorický průzkum, 1993, uloženo v archivu NPÚ, ÚOP v Liberci, sign. Z 72.

Šimák, J. V.: Příběhy města Turnova nad Jizerou. 3. díl, Turnov 1904, s. 6 - 7 + obrazová příloha XIV.

Stefan, O.: Přípravné práce pro prostorový a upravovací plán města Turnova. Expertiza stavebně historická, Praha 1944-1945, s. 1.

archivní plány a fotodokumentace

Muzeum Českého ráje v Turnově, sbírka fotografií, sign. A-FT 61, A-FT 64, A-FT 76, A-FT 93, A-FT 99, A-FT 106, A-FT 109, A-FT 111, A-FT 122a,b, A-FT 415, A-FT 423, A-FT 424, A-FT 425, A-FT 912a, A-FT 915a, A-FT 916a, A-FT 793a,b, A-FT 1053.

průzkumy	
Svoboda, L.: Turnov, domy č. p. 3, 4 a škola č. p. 5. Stavebněhistorický průzkum, 1993, uloženo v archivu NPÚ, ÚOP v Liberci, sign. Z 72.	
architektonická kvalita, urbanistický význam, předmět památkové ochrany	
<p>Dům je nedílnou součástí urbanistického celku města v centrální části na nám. Českého ráje. Pro celek MPZ je důležité zejména hmotové řešení objektu (podlažnost, tvar střechy), venkovní vzhled a rozsah zastavění parcely.</p> <p>Dotčená parcela je součástí středověkého jádra města. Případný podíl zachování starších konstrukcí před r. 1867 nelze vyloučit (zejména u spodních podlaží, starším průzkumem ale nebyly zatím identifikovány). Pro vzhled stavby je určující stavební etapa z r. 1867 a nástavba 4. NP z r. 1910, mladší úpravy mají utilitární charakter. Velmi hodnotná je novorenesanční fasáda s cennými prvky vstupního portálu, mohutnou bosáží soklové partie, nárožním erbem a původními hlavními vstupními výplněmi.</p> <p>Předmětem ochrany je hmotové řešení objektu, rozsah zastavění parcely, stávající podlažnost, typ střechy a veškeré původní prvky novorenesanční fasády (sokl, vstupní portál a dveře, pilastry, nárožní erb). Případně další hodnotné konstrukce a prvky je nutno určit bližším průzkumem stavby (fasáda i interiér).</p>	
závady	
<ol style="list-style-type: none"> 1) výrazně narušený vzhled novorenesanční fasády, chybějící architektonické prvky – viz dějiny objektu 2) novodobý nástřik omítky (zejména levé boční průčelí) 3) střešní krytina na části objektu z asfaltového šindele 	
doporučení/regulativy	
<p>K zachování památkových hodnot MPZ je nutno respektovat stávající hmotové řešení objektu, rozsah zastavění parcely, podlažnost a typ střechy. Vhodná by byla při budoucí obnově rehabilitace fasády formou obnovení chybějících částí novorenesančního členění (dle archivní fotodokumentace a plánů). Totéž platí i o obnově okenních výplní a střešního pláště. U oken preferujeme obnovení dvojitých oken s omítanou špaletou dle původního stavu (stávající okna z 2. poloviny 20. století mají poměrně neutrální vzhled, avšak příliš nekorespondují s novorenesanční fasádou, osazení venkovních křídel bylo původně zřejmě více do líce fasády, členění bylo zejména v případě horního ventilačního křídla zkomoleno, nepůvodní je barevnost). V případě obnovy střešního pláště je nutno zachovat výhradně historické typy krytin – falcované plechové svitky, asfaltové hladké pásy šedočerného odstínu anebo vláknocementové šablony či přírodní břidlice. Naopak dochované prvky fasády (architektonické členění, vstupní portál včetně dveří, nárožní erb) je žádoucí při jakékoliv budoucí obnově zachovat.</p>	
zpracoval: T. Kesner, M. Kolka, I. Peřina	datum: 29. 4. 2016

Přílohy:

Zákres do katastrální mapy, V. Vrabec 2013.

Výřez císařského otisku Stablního katastru 1843.

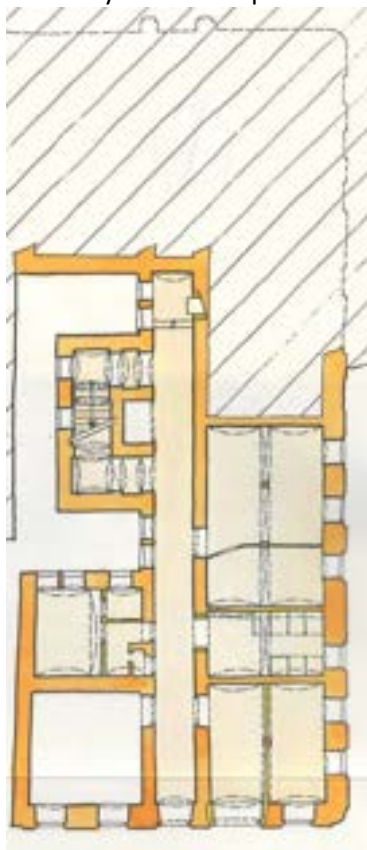

Výřez indikační skici Stablního katastru 1843.

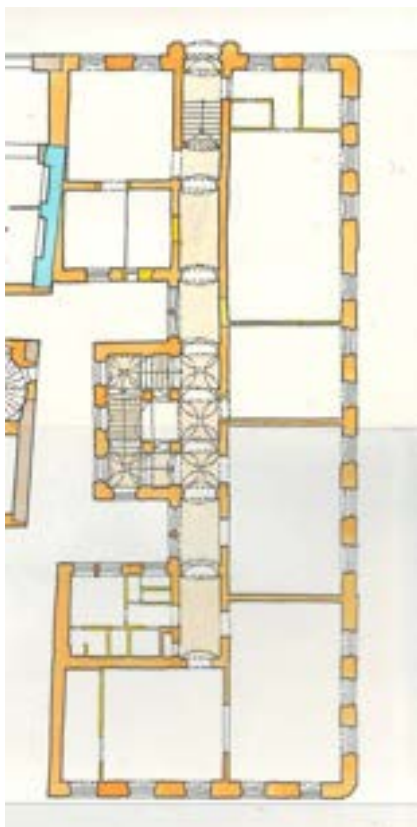

Dům č. p. 5 ve výřezu leteckého snímku, foto A. Kopecký 2015.

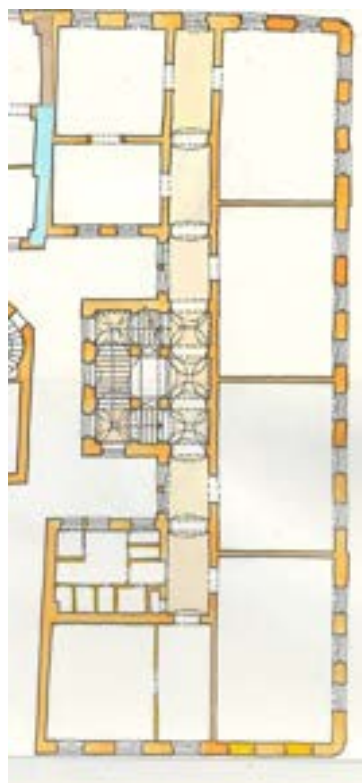
Stavebně historická analýza domu č. p. 5 dle L. Svobody (1993).

Suterén (1. P.P.)

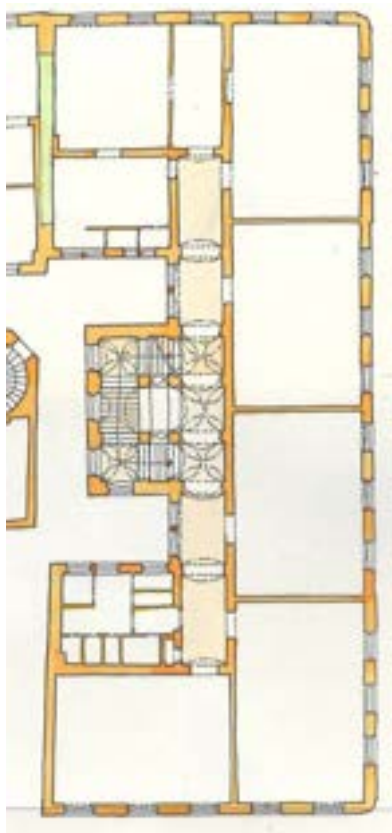

Přízemí (1. N.P.)

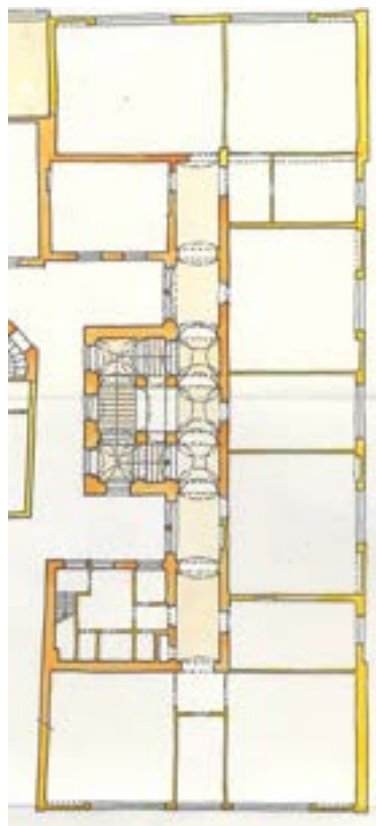

Patro (2. N.P.)

Stavebně historická analýza domu č. p. 5 dle L. Svobody (1993).

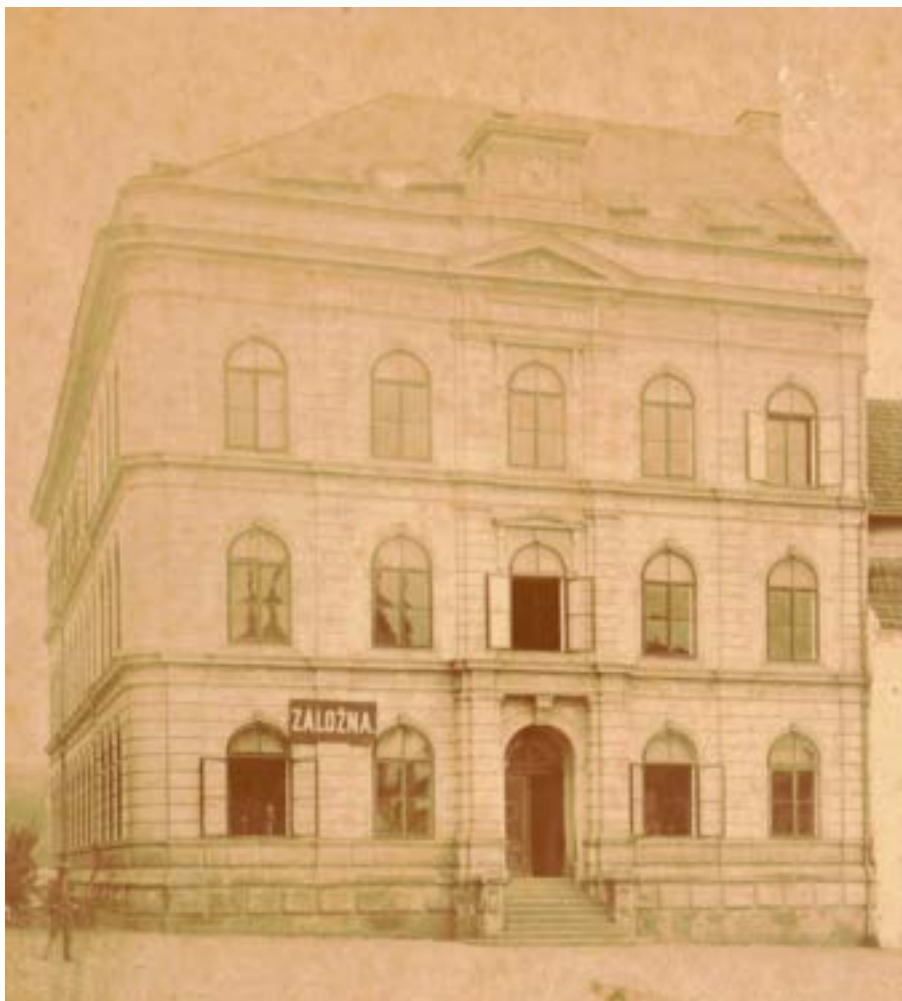
Druhé patro (3. N.P.)

Podkroví (4. N.P.)

Dům č. p. 5 (čtvrtý od radnice) mezi lety 1850-1894 (fotobírka MČR, inv. č. AFT 76).

Dům č. p. 5 mezi lety 1867 - 1873, (foto sbírka MČR, inv. č. AFT 61).

Zadní průčelí dvorního křídla domu č. p. 5, výřez z celkového pohledu na Markovu ulici, (foto sbírka MČR, inv. č. AFT 415)

Zadní průčelí č. p. 5 v Markově ulici v roce 1944, (foto sbírka MČR, inv. č. AFT 423).

Detail nároží a brány u č. p. 5 v Markově ulici, (foto sbírka MČR, inv. č. AFT 424).

Hlavní severní průčelí domu, foto IP 2013.

Vstupní portál domu, foto IP 2013.

Boční východní průčelí, foto IP 2013.

Jihovýchodní nároží domu, foto IP 2013.

Zadní jižní průčelí domu, foto IP 2013.

Jihozápadní nároží domu, foto IP 2013.

karta objektu Plán zásad památkové ochrany MPZ Turnov		Katalogové číslo	0006
název objektu	zaniklý dům		
č. p./č. e.	6		
parcelní čísla	p. p. č. 53		
lokalizace	severní část Markovy ulice při vyústění na Mariánské nám. – západní fronta		
GPS:	50°35'11.621"N, 15°9'29.410"E		
výčet objektů	torzo zaniklého domu		
rejstříkové číslo ÚSKP			
vlastník	Město Turnov, A. Dvořáka 335, 511 01 Turnov		
popis			
<p>Parcela se nachází v severní části Markovy ulice při vyústění na Mariánské nám. Dům byl součástí západní fronty domů podél Markovy ulice. Na pozemku vyvýšeném oproti ulici stojí torzo obvodového zdiva obytného domu a další otisk je patrný ve štítovém průčelí sousedního č. p. 7. Směrem do ulice a k sousednímu domu č. p. 7 je použito zdivo z pískovcových kvádrů, zadní stěna je ze smíšeného zdiva (pravidelné kvádry zejména u nároží, doplněno lomovým pískovcovým zdivem a pálenými cihlami). Ve zdivu sousedního domu je patrné zavázání interiérové příčky (zřejmě se jedná o původní obvodovou stěnu, před rozšířením domu o dvorní přístavbu).</p>			
dějiny objektu/stavební vývoj			
<p>č. p. 6 (staré č. p. 122 – nutno ověřit – stejné č. p. 5), staré st. p. č. 186 1614 – první zmínka o domě (<i>Václav Ezdriáš</i>) 7. května 1643 – zničen požárem 15. května 1656 <i>Jan Těžký koupil grunt spálený po nebožtíku Janu Suchánkovi.</i> V 17. a 18. století spáleniště 1808 – zpráva o nově postaveném domě (<i>Josef Vinš ujal od otce svého Jana dům č. 122 na spáleništi nově postavený</i>) 1843 – mapami stabilního katastru je na st. p. č. 186 doložena obdélná nespalná stavba, delší stranou orientovaná do ulice, za ní se nacházel pouze drobný lichoběžníkový pozemek 1956 – výměna oken, oprava vnějších omítek 2011 – demolice objektu Starší fotodokumentací z 1. poloviny 20. století je dům zachycen jako přízemní omítaný se sedlovou střechou krytou falcovaným plechem a s okapovou orientací do ulice. Na mladších mapách je původní půdorys rozšířen o přístavbu v jižní části dvorního průčelí. Ze střechy vystupoval na uliční straně rozměrný sedlový vikýř osvětlený dvojicí oken. Prudký sklon ulice byl u vstupů vyrovnán vysokým zděným zápražím s přístupovým schodištěm. V hlavním průčelí byla vlevo dvě okna náležející pravděpodobně světnici (orámovaná omítanou šambránou s kamennými parapetními deskami, dvoukřídlé šestitabulkové výplně v líci fasády), uprostřed atypická dvojice vstupů s kamennými pravouhlými portály s nadsvětlíky s profilovanou římsou a vpravo jedno okno s kamenným parapetem. Omítku členil dále vysoký sokl (dle sklonu terénu) a profilovaná korunní římsa. Zprava na dům navazovala brána průchodu k č. p. 4. Vzhled</p>			

domu v zásadě odpovídal dataci k r. 1808.

použité prameny a literatura

Ústřední archiv zeměměřičství a katastru Praha, fond Stabilní katastr, <http://archivnimapy.cuzk.cz/> - k. ú. Turnov.

NPÚ, ÚOP v Liberci, archiv, složka spisů k č. p. 6.

Archiv Stavebního úřadu v Turnově, složka č. p. 6.

David, R. – Kout, V.: Turnov, stavebně historický rozbor historického jádra, SÚRPMO Praha, 1971, uloženo v archivu NPÚ, ÚOP v Liberci, archiv, sign. SHP 0065.

Novotný, R. R.: Josefínský katastr pro město Turnov, Archiv Českého ráje doby nové a nejnovější, svazek 1, Turnov 2003, s. 236, 365.

Šimák, J. V.: Příběhy města Turnova nad Jizerou. 3. díl, Turnov 1904, s. 62 - 63.

Stefan, O.: Přípravné práce pro prostorový a upravovací plán města Turnova. Expertíza stavebně historická, Praha 1944-1945, s. 1.

archivní plány a fotodokumentace

Muzeum Českého ráje v Turnově, sbírka fotografií, sign. A-FT 415, A-FT 420, A-FT 423, A-FT 915a. Další foto uváděné pod č. p. 6 (A- FT 1365) se týká starého č. p. 6 (dnešní č. p. 189 v Palackého ulici).

průzkumy

Nejsou známy.

architektonická kvalita, urbanistický význam, předmět památkové ochrany

Pozemek je nedílnou součástí urbanistického celku města a středověkého jádra. Pro celek MPZ a urbanistickou koncepci je důležité zastavění parcely domem v rozsahu a hmotovém řešení obvyklém v dané ulici a odpovídajícím zaniklé zástavbě (přízemní dům obdélného půdorysu se sedlovou střechou a okapovou orientací do ulice).

závady

- 1) zaniklá stavba domu, využití pozemku pro parkování
- 2) absence podrobnějšího průzkumu

doporučení/regulativy

Pro celek MPZ a urbanistickou koncepci je důležité zastavění parcely domem v rozsahu a hmotovém řešení obvyklém v dané ulici (maximálně dvoupodlažní dům obdélného půdorysu se sedlovou střechou okapovou orientací do ulice). U novostavby je nutno dodržet místně obvyklé materiálové řešení u střešní krytiny (nejlépe vlákonocementové šablony) a fasády (nejlépe klasické zdivo, omítka, dřevěné fasádní obklady, dřevěné výplně otvorů, vhodná barevnost v přírodních odstínech používaných na historických stavbách, nepoužívat kontrastní barevnost apod.).

zpracoval: T. Kesner, M. Kolka, I. Peřina

datum: 29. 4. 2016

Přílohy:

Zákres do katastrální mapy, V. Vrabec 2013.

Výřez císařského otisku Stabilního katastru 1843.

Výřez indikační skici Stablního katastru 1843.

Zbořeniště domu č. p. 6 ve výřezu leteckého snímku, foto A. Kopecký 2015.

Zadní průčelí domu č. p. 5, u nároží této školy vystupuje štít a vikýř domu č. p. 6, výřez z celkového pohledu na Markovu ulici, 1. pol. 20. století, (foto sbírka MČR, inv. č. AFT 415).

Pohled na Markovu ulici, vpravo část hlavního průčelí č. p. 6 s přístupovým schodištěm před r. 1937 (foto sbírka MČR, inv. č. AFT 420).

Pohled na Markovu ulici, dům č. p. 6 se sedlovým vikýřem mezi školou č. p. 5 a domem č. p. 7, v roce 1944, (foto sbírka MČR, inv. č. AFT 423).

Jižní štít a východní hlavní průčelí domu č. p. 6 ve výřezu pohledu na Markovu ulici v roce 1944, (foto sbírka MČR, inv. č. AFT 915a).

Dům č. p. 6 na leteckém snímku, asi 2009 dle www.mapy.cz

Relikty domu č. p. 6 po demolici, jižní obvodové zdivo přisedající k č. p. 7, foto IP 2013.

Pohled na torzo domu č. p. 6 po demolici,
relikt jižní štítové zdi a soklová partie hlavního východního průčelí, foto IP 2013.

karta objektu Plán zásad památkové ochrany MPZ Turnov		Katalogové číslo	0007
název objektu	dům		
č. p./č. e.	7		
parcelní čísla	p. p. č. 52		
lokalizace	severní část Markovy ulice při vyústění na Mariánské nám. – západní fronta		
GPS:	50°33'59.411"N, 15°8'47.696"E		
výčet objektů	dům s dvorními přístavbami		
rejstříkové číslo ÚSKP			
vlastník	Město Turnov, A. Dvořáka 335, 511 01 Turnov		
popis			
<p>Parcela se nachází v severní části Markovy ulice pod vyústěním na Mariánské nám. Dům je součástí západní fronty domů podél Markovy ulice.</p> <p>Zděná stavba o dvou nadzemních podlažích je založená na obdélném půdorysu a zastřešená sedlovou, okapově orientovanou střechou s výraznými námětky. Střecha objektu je kryta azbestocementovými šablonami. Klempířské prvky jsou zhotoveny z pozinkového plechu. Komínová hlava je cihelná (vápenopísková) – režná. Obvodové stěnové konstrukce jsou provedeny ze smíšeného zdiva. Vnější omítky jsou zde řešeny jako vápenocementové (starší břizolite ze čtyřicátých let 20. století je překryt novějším břizolitem).</p> <p>Okenní otvory mají obdélný formát na výšku. Okenní výplně jsou zhotoveny ze dřeva a konstrukčně jsou řešeny jako zdvojená dvoukřídlá okna. V přízemí se nacházejí atypické otvory s jednokřídlými výplněmi. Dveře hlavního vstupu jsou novodobé, palubkové. V levé krajní ose jsou dvoukřídlá garážová vrata. Směrem do dvora je hlavní hmota domu rozšířena o přístavbu s pultovou střechou.</p>			
dějiny objektu/stavební vývoj			
<p>č. p. 7 (staré č. p. není), staré st. p. č. 187</p> <p>1606 – první zmínka o domě (<i>Jeronym Koudelka</i>)</p> <p>7. května 1643 – poškozen požárem</p> <p>V 17. a 18. století spáleniště.</p> <p>Na počátku 19. století znovu postaven (portál lze datovat do doby kolem r. 1800). První písemná zmínka až v roce 1816 (<i>Josef Zahrádka ujímá se domu po otci</i>).</p> <p>1843 – mapami stabilního katastru zachycen nespalný dům mírně lichoběžníkového půdorysu (šířka do hloubi parcely napovídá vícetraktovému uspořádání).</p> <p>Průčelí bylo nově opraveno ve čtyřicátých letech 20. století.</p> <p><i>„Dům měl dříve terásku s vyrovnávacími schody jako mnoho domů turnovských. Prokopáním a úpravou ulice, změnila se výška prahu a portál byl prodloužen směrem dolů.“</i> (viz Stefan 1944-1945).</p> <p>Starší fotodokumentací z 1. poloviny 20. století je dům zachycen jako dvoupodlažní omítaný (již s břizolitem) se sedlovou střechou krytou eternitem. Na mladších mapách je původní půdorys rozšířen o přístavbu v severní části dvorního průčelí (dle současného stavu). Čtyřosé hlavní průčelí obsahovalo v přízemí vpravo hlavní vstup s kamenným vstupním portálem se segmentovým ukončením a klenákem na vrcholu. Vstup zasahoval díky prudce svažitému terénu až do patra. V levé krajní ose byl vstup do krámu s jednoduchým</p>			

kamenným portálem a dvoukřídlými vstupními dveřmi. Zbylé osy byly okenní, v přízemí dvoukřídlé šestitabulkové výplně (venkovní křídla v líci fasády, omítaná špaleta). V patře byla tři již zvětšená okna s dvoukřídlými výplněmi osazenými v hloubi špalety. Průčelí bylo ukončeno profilovanou korunní římsou.

použité prameny a literatura

Ústřední archiv zeměměřičství a katastru Praha, fond Stabilní katastr, <http://archivnimapy.cuzk.cz/> - k. ú. Turnov.

Archiv Stavebního úřadu v Turnově, složka č. p. 7.

David, R. – Kout, V.: Turnov, stavebně historický rozbor historického jádra, SÚRPMO Praha, 1971, uloženo v archivu NPÚ, ÚOP v Liberci, archiv, sign. SHP 0065.

Novotný, R. R.: Josefínský katastr pro město Turnov, Archiv Českého ráje doby nové a nejnovější, svazek 1, Turnov 2003, s. 236, 365.

Šimák, J. V.: Příběhy města Turnova nad Jizerou. 3. díl, Turnov 1904, s. 63 - 64.

Stefan, O.: Přípravné práce pro prostorový a upravovací plán města Turnova. Expertíza stavebně historická, Praha 1944-1945, s. 1.

archivní plány a fotodokumentace

Muzeum Českého ráje v Turnově, sbírka fotografií, sign. A-FT 415, A-FT 423, A-FT 915a.

průzkumy

Nejsou známy.

architektonická kvalita, urbanistický význam, předmět památkové ochrany

Pozemek je nedílnou součástí urbanistického celku města a středověkého jádra. Pro celek MPZ a urbanistickou koncepcí je důležité zastavění parcely domem ve stávajícím rozsahu a hmotovém řešení.

Předmětem ochrany je hmotové řešení objektu, rozsah zastavění parcely, stávající podlažnost a typ střechy. Případné hodnotné konstrukce a prvky je nutno určit bližším průzkumem stavby (fasáda i interiér).

závady

- 1) břizolitový nástřik omítky
- 2) umístění garážových vrat v hlavním průčelí
- 3) přebourané a přezděné historické okenní a vstupní otvory (zejména garážová vrata a okna v přízemí, hlavní vstup s luxferovým nadsvětlíkem)
- 4) podoba okenních a dveřních výplní (ahistorické členění a provedení)

doporučení/regulativy

K zachování památkových hodnot MPZ je nutno respektovat stávající hmotové řešení objektu, rozsah zastavění parcely, podlažnost a typ střechy. Nezbytná je rehabilitace fasády formou obnovení původního členění (dle archivní fotodokumentace). Totéž platí i obnově okenních výplní, dveří a střešního pláště. U oken preferujeme obnovení dvojítkých oken s omítanou špaletou dle historicky doloženého dělení a otevírání. Žádoucí je použití vhodné střešní krytiny – nejlépe vláknocementových šablon, případně přírodní břidlice.

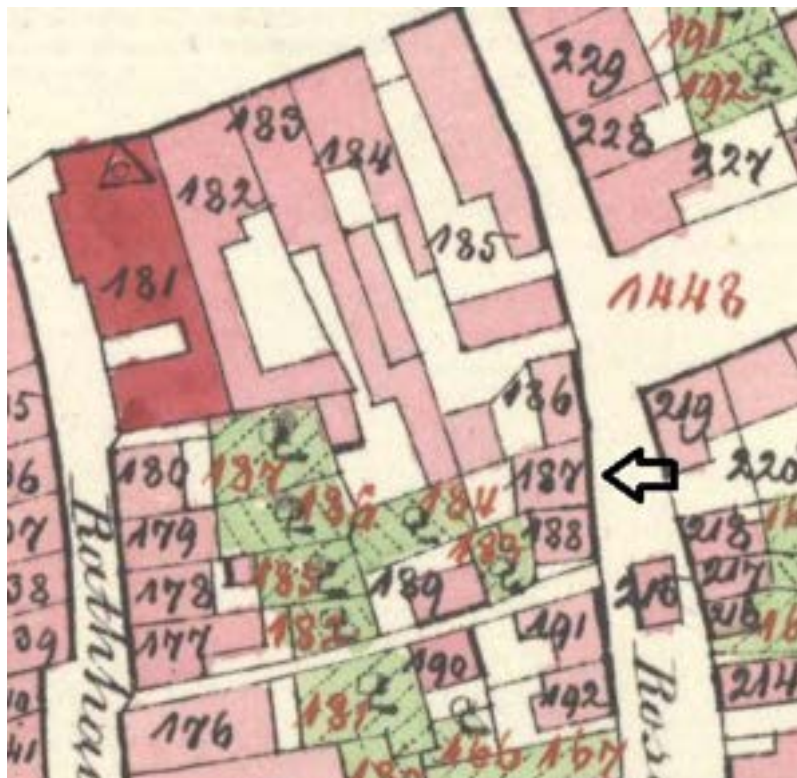
zpracoval: T. Kesner, M. Kolka, I. Peřina

datum: 29. 4. 2016

Přílohy:

Zákres do katastrální mapy, V. Vrabec 2013.

Výřez císařského otisku Stalbiného katastru 1843.

Výřez indikační skici Stablního katastru 1843.

Dům č. p. 7 ve výřezu leteckého snímku (v levé horní části), foto A. Kopecký 2015.

Celkový pohled na Markovu ulici stoupající k náměstí, 1. pol. 20. století, domu č. p. 7 náleží druhý zděný štít pod dominantní budovou školy č. p. 5, (foto sbírka MČR, inv. č. AFT 415).

Dům č. p. 7 (první zleva) v pohledu na Markovu ulici v roce 1944, (foto sbírka MČR, inv. č. AFT 915a).

Detail domu č. p. 7 v roce 1944 ve výřezu, (foto sbírka MČR, inv. č. AFT 423).

Hlavní východní a štítové severní průčelí domu č. p. 7, foto IP 2013.

Štítové severní průčelí domu č. p. 7, zdivo ve spodní partii podlaží náleží zdemolovanému č. p. 6, domu č. p. 7 náleží především trojúhelný štít v druhém plánu snímku, vymezují ho ústupky ve zdivu, foto IP 2013.

Východní hlavní průčelí a střecha domu č. p. 7, foto IP 2013.

karta objektu Plán zásad památkové ochrany MPZ Turnov		Katalogové číslo	0331
název objektu	dům		
č. p./č. e.	331		
parcelní čísla	p. p. č. 9, 10		
lokalizace	severní část ul. A. Dvořáka při vyústění ul. V Uličkách – východní fronta		
GPS:	50°35'10.676"N, 15°9'26.427"E		
výčet objektů	dům s dvorními přístavbami		
rejstříkové číslo ÚSKP	49800/6-6080		
vlastník	Petr Zemene a Milena Zemenová, oba bytem Antonína Dvořáka 331, 511 01 Turnov		
popis			
<p>Parcela se nachází v severní části ulice A. Dvořáka při vyústění ul. V Uličkách. Dům je součástí východní fronty domů podél ulice A. Dvořáka.</p> <p>Zděná, částečně podsklepená stavba o dvou nadzemních podlažích je založená na půdorysném základě ve tvaru písmene L, zastřešená sedlovou a pultovou střechou. V zadní východní části parcely na dům navazují utilitární přístavby. Pozemek je směrem do ul. V Uličkách vymezen omítanou zdí a plaňkovým plotem. Střechy hlavního objektu jsou kryty vláknocementovými šablonami. Klempířské prvky jsou zhotoveny z pozinkového plechu. Komínová hlava je vyzděna z režných pálených cihel. Střecha obdélného jádra objektu má okapovou orientaci do ulice a je ukončena vystupujícími zděnými atikami štítů. Dvorní křídlo má pultovou střechu se sklonem do dvora.</p> <p>Obvodové stěnové konstrukce domu jsou provedeny ze smíšeného zdiva. Vnější omítky jsou zde řešeny jako vápenocementové, hladké, se zbytky starší štukové výzdoby (viz profilované šambrány kolem oken v 1. NP, šambrány s profilovanými parapety a nadokenní konzolové římsy ve 2.NP, mezipatrová římsa, korunní římsa). Průčelí orientované do ul. A. Dvořáka je čtyřosé (ve druhé ose zleva je hlavní vstup). Pravé boční průčelí čelního křídla je rovněž čtyřosé (část oken je zaslepena, ve fasádě jsou zachovány slepé niky). V zadním východním průčelí je pouze jedna okenní osa, zbylá část je zakrytá dvorním křídlem. Jihozápadní nároží je v rozsahu 1. NP zesíleno pilířem.</p> <p>Okenní otvory mají obdélný formát na výšku. Okenní výplně jsou zhotoveny ze dřeva a konstrukčně jsou řešeny jako jednoduchá dvoukřídlá okna s izolačním dvojsklem v přízemí a dvojitá dvoukřídlá okna v patře (otevírání křídel dovnitř). Dveře hlavního vstupu jsou zhotoveny ze dřeva a konstrukčně jsou řešeny jako dvoukřídlé, kazetové (trojice jednoduše okosených kazet v každém křídle) s vrchním nadsvětlíkem. Dveře hlavního vstupu jsou osazené v kamenných ostěních. Hlavní vstupní portál orientovaný do ulice má hranolové patky, profilované hlavice a segmentový záklenek s klenákem na vrcholu. Čelní plocha všech částí je zdobená vystupující plochou orámovanou drážkovanými fasetami a ryskou. Plocha je členěná na rámce, v kterých jsou kruhové plochy s rostlinnými motivy.</p> <p>Dvorní křídlo je i přes patrové uspořádání výrazně nižší a má hladkou omítanou fasádu bez architektonického členění. V přízemí je v krajní levé ose vstupní portál se segmentovým ukončením, tvarově podobný hlavnímu vstupu, v členění je ale jednodušší bez výzdoby (pouze hranolové patky, jednoduché hlavice a klenák v segmentovém záklenku). Okna mají vystupující profilované parapety. Okna v 1. NP jsou dvojitá (s omítanou špaletou) s dolní dvoukřídlou částí a horním ventilačním křídlem děleným svisle na tři</p>			

tabulky (nátěr bílý). Okna ve 2. NP jsou zapuštěná do hloubky špalet a mají dvoukřídlé nečleněné výplně s hnědým nátěrem. Východní štít je bez otvorů. Navazující přístavby jsou přízemní s pultovou střechou krytou lepenkou. Stěny jsou svisle bedněné z prken. Stav interiéru nebyl ověřen.

dějiny objektu/stavební vývoj

č. p. 331 (staré č. p. 113), staré st. p. č. 177

1565 – první zmínka o domě (*dům Jana Kohouta*)

7. května 1643 – zničen požárem a po roce 1689 znovu vystavěn

1778 – na litografii města dům zobrazen se sedlovou střechou a štítem do ulice

Současný objekt byl vystavěn na konci 18. nebo na počátku 19. století (zaklenutí průchodu, z této doby vstupní portál – hlavní i dvorní, muselo tedy existovat dvorní křídlo, případně kratší přístavba).

1843 – mapami stabilního katastru zachyceno jak čelní obdélné křídlo, tak dvorní kolmé křídlo (bez přístaveb), dům označen jako nespalný

Průčelí bylo údajně upraveno (zjednodušeno) ve čtyřicátých letech 20. století. Starší dobové fotografie před r. 1944, ale nedokládají výraznější změny fasády vyjma okenních výplní a chybějící mezipatrové římsy (dnes již opětovně doplněné). Kolem r. 1900 jsou přízemní okna dvojítá dvoukřídlá šestitabulková. Mladší výplně byly rovněž dvojíté a dělené na dolní dvoukřídlou část a horní cca třetinová ventilační křídla (vždy otevírání křidel ven a dovnitř). Časová odlišnost oken v patře a přízemí byla patrná na dělení starších křidel v patře na dvě tabulky (v přízemí byla křídla již nedělená). Ve všech případech byla venkovní křídla osazena na rozdíl od současného stavu přesně do šambrány v líci fasády (dnes otvor zmenšen dozdívkou a otevírání křidel provedeno dovnitř).

Ve čtyřicátých letech 20. století bylo konstatováno, že ze staršího domu (17. století) je zachován sklep a klenba v přízemí („lunety přes roh“ – tj. koutová vyseč).

2001 – celková obnova fasády (omítky, architektonické členění, vstupní portál) a výměna oken

použité prameny a literatura

Ústřední archiv zeměměřičství a katastru Praha, fond Stabilní katastr, <http://archivnimapy.cuzk.cz/> - k. ú. Turnov.

NPÚ, ÚOP v Liberci, archiv - složka spisů k č. p. 331 + karta KP.

NPÚ, ÚOP v Liberci, sbírka fotografií – inv. č. 43984a – 43988 (1999), 93656a-93658b (2001).

Archiv Stavebního úřadu v Turnově, složka č. p. 331.

Babík, M. – Cogan, M.: Zmizelé Čechy. Turnovsko, Praha – Litomyšl 2007, obr. 1.

David, R. – Kout, V.: Turnov, stavebně historický rozbor historického jádra, SÚRPMO Praha, 1971, uloženo v archivu NPÚ, ÚOP v Liberci, archiv, sign. SHP 0065.

Novotný, R. R.: Josefínský katastr pro město Turnov, Archiv Českého ráje doby nové a nejnovější, svazek 1, Turnov 2003, s. 237, 364.

Stefan, O.: Přípravné práce pro prostorový a upravovací plán města Turnova. Expertíza stavebně historická, Praha 1944-1945, s. 35.

Šimák, J. V.: Příběhy města Turnova nad Jizerou. 3. díl, Turnov 1904, s. 57 - 58.

archivní plány a fotodokumentace

Muzeum Českého ráje v Turnově, sbírka fotografií, sign. A-FT398, A-FT 399a+b+c, A-FT 400a+b, A-FT 406, A-FT 415, A-FT 920a+b, A-FT 922a+b, A-FT 923a+b, A-FT 924a+b.

průzkumy

Nejsou známy.

architektonická kvalita, urbanistický význam, předmět památkové ochrany

Dům je nedílnou součástí urbanistického celku města v centrální části. Pro celek MPZ je důležité zejména hmotové řešení objektu (podlažnost, tvar střechy), venkovní vzhled a rozsah zastavění parcely. Dotčená parcela je součástí středověkého jádra města. Případný podíl zachování starších konstrukcí z doby před klasicistní výstavbou domu kolem r. 1800 nelze vyloučit (nutno provést stavebně historický průzkum). Pro vzhled stavby je určující klasicistní stavební etapa z doby kolem r. 1800. Hodnotná klasicistní fasáda, byla mladšími úpravami bohužel redukována, zachovány jsou cenné prvky vstupních portálů (hlavní a dvorní), římsy a nadokenní římsy ve 2. N. P. Předmětem ochrany je hmotové řešení objektu, rozsah zastavění parcely, stávající podlažnost, typ střechy, původní dispoziční řešení interiéru, veškeré historické nosné konstrukce (klenby, trámové stropy) a původní prvky fasády (vstupní portály, římsy a nadokenní římsy ve 2. N. P.) i interiéru (nutno ověřit). Případné další hodnotné konstrukce a prvky je nutno upřesnit stavebně historickým průzkumem stavby (fasáda i interiéru).

závady

- 1) cementová omítka soklu včetně rušivého předimenzovaného oplechování
- 2) způsob osazení oken v dozdivce okenních otvorů a rušivým zapaštěním rámu a odsazení od líce (ahistorické provedení, okna původně osazena až k šambráně a měla otevírání křídel ven a dovnitř)
- 3) provedení okenních výplní (masivní ploché profily, nevhodný vzhled a příliš masivní šířka zališťování zasklení)
- 4) odhalená spodní pískovcová partie ve fasádě dvorního křídla (zjevně nepůvodní úprava s odskakujícím lícem omítky zbytku průčelí, zdivo bez ochrany výrazně degraduje, velmi rušivé spárování kamene)
- 5) použití odvětrávacích tašek ve střešní krytině

doporučení/regulativy

K zachování památkových hodnot MPZ je nutno respektovat stávající hmotové řešení objektu, rozsah zastavění parcely, podlažnost a typ střechy. Vhodná by byla při budoucí obnově rehabilitace fasády formou obnovení chybějících částí původního architektonického členění (dle archivní fotodokumentace a plánů, případně průzkumu vlastní stavby). Totéž platí i o obnově okenních výplní a střešního pláště. U oken preferujeme obnovení dvojitých oken s omítanou špaletou dle původního stavu (stávající okna z konce 20. století jsou velmi nepovedená, včetně způsobu osazení – viz závady, nejstarší výplně jsou zachovány v 1. NP dvorního křídla). V případě obnovy střešního pláště je nutno zachovat výhradně historické typy krytin – tj. vláknocementové šablony či přírodní břidlice. Naopak dochované prvky fasády (architektonické členění, vstupní portály včetně dveří, okna 1. NP dvorního křídla a případné další dle vyhodnocení stavebně historického průzkumu) je žádoucí při jakékoliv budoucí obnově zachovat.

zpracoval: T. Kesner, M. Kolka, I. Peřina

datum: 29. 4. 2016

Přílohy:

Zákres do katastrální mapy, V. Vrabec 2013.

Výřez císařského otisku Stabilního katastru 1843.

Výřez indikační skici Stablního katastru 1843.

Dům č. p. 331 ve výřezu leteckého snímku, foto A. Kopecký 2015.

Dům č. p. 331 v roce 1944 (foto sbírka MČR, inv. č. AFT 398 a) a celkový pohled na dům v ulici A. Dvořáka rovněž v 1. polovině 20. století (foto sbírka MČR, inv. č. AFT 924 b).

Hlavní vstupní portál do domu č. p. 331 kolem roku 1900 (foto sbírka MČR, inv. č. AFT 400 a) a tentýž portál bez nátěru v roce 1944 (foto sbírka MČR, inv. č. AFT 399 a).

Dům č. p. 331 v pohledu směrem k radnici v roce 1944 (foto sbírka MČR, inv. č. AFT 406) a výřez z celkového pohledu na Markovou ulici, kde je rovněž patrná zástavba především s okapovou orientací do ulice A. Dvořáka, 1. pol. 20. století (foto sbírka MČR, inv. č. AFT 415).

Celkový pohled na dům č. p. 331, foto MK 2013. Hlavní západní průčelí domu č. p. 331, foto IP 2013

Portál domu č. p. 331, foto MK 2013.

Detail segmentového nadpraží portálu, foto MK 2013

Jižní průčelí domu č. p. 331, foto IP 2013.

Jižní průčelí domu č. p. 331 a jeho dvorní křídlo, foto IP 2013.

Pohled nad dům č. p. 331 s dvorním křídlem od východu, pod balkonem je v přízemí patrný další klasicistní portál datující mimo jiné přístavbu křídla, foto MK 2013.

karta objektu Plán zásad památkové ochrany MPZ Turnov		Katalogové číslo	0333
název objektu	dům		
č. p./č. e.	333		
parcelní čísla	p. p. č. 4, 5		
lokalizace	severní část ul. A. Dvořáka – východní fronta		
GPS:	50°35'11.213"N, 15°9'26.410"E		
výčet objektů	dům		
rejstříkové číslo ÚSKP			
vlastník	MUDr. Jaroslav Adam a Jana Adamová, oba bytem Antonína Dvořáka 333, 511 01 Turnov		
popis			
<p>Parcela se nachází v severní části ulice A. Dvořáka. Dům je součástí východní fronty domů podél této ulice. Zděná, částečně podsklepená stavba o dvou nadzemních podlažích, založená na obdélném půdorysu je zastřešená sedlovou, okapově orientovanou střechou. Střecha objektu je kryta novodobými betonovými taškami. Klempířské prvky jsou zhotoveny z pozinkového plechu. Směrem do ulice i do dvora je umístěn vždy jeden novodobý pultový vikýř (směrem do dvora je rozměrově větší).</p> <p>Obvodové stěnové konstrukce jsou provedeny ze smíšeného zdiva. Vnější omítky jsou zde řešeny jako vápenocementové hladké (v hlavním průčelí je zachována starší - snad kamenná – korunní konzolovitá římsa). Sokl je proveden z umělého kamene. Okenní šambrány jsou rovněž novodobé (hladké s příliš velkou šířkou). Hlavní průčelí je tříosé. V krajní pravé ose je v přízemí umístěn vstupní portál, jehož líc je netypicky zapuštěný oproti líci omítky. Portál tvoří druhotně nastavené hranolové patky (nastavení je patrné díky odlišnému typu kamene a souvisí zjevně s odstraněním přístupového schodiště a úpravami nivelety terénu v ulici), dále odstupňované obdélné hlavice a segmentový záklenek s klenákem na vrcholu (zde iniciály W S – monogram Václava Šetřila). Čelní plocha je zdobená po obvodu drážkovanou paspartou a ryskami do tvaru rámců a kruhových motivů. Okenní otvory mají obdélný formát na výšku. Okenní výplně, osazené v hloubi špalety, jsou zhotoveny ze dřeva a konstrukčně jsou řešeny jako zdvojená dvoukřídlá okna. Dveře hlavního vstupu jsou zhotoveny ze dřeva a konstrukčně jsou řešeny jako dvoukřídlé, kazetové s vrchním nadsvětlíkem (výplň je osazena do kamenného ostění). Dveřní kazety jsou členěné geometrickými motivy.</p> <p>Na dvorní části původního pozemku (zahrady, dnes p. p. č. 6) domu stojí objekt č. p. 853 (viz vlastní karta).</p>			

dějiny objektu/stavební vývoj

č. p. 333 (staré č. p. 116), staré st. p. č. 179

1565 – první zmínka o domě (*dům Matouše konváře*)

7. května 1643 – zničen požárem (před rokem 1676 opraven)

1778 – na litografii města dům zakreslen se sedlovou střechou a štítem do ulice

Současný objekt byl vystavěn v konci 18. století (podle charakteru klenby průchodu), pravděpodobně s využitím starších konstrukcí, ve čtyřicátých letech 20. století bylo konstatováno, že je zde ze 17. století zachován portál a sklep z lomového kamene a ze století osmnáctého konzoly v průčelí a portál.

1843 – mapami stabilního katastru zachycen jako obdélná nespalná stavba (orientovaná kratší stranou k ulici)

1932 – úprava průčelí, výstavba dílny a bytu v samostatném objektu na pozemku domem – viz dnešní č. p. 853

Dům měl kdysi představené schody, které byly později odstraněny a posunuty do chodby, což si vyžádalo prodloužení portálu směrem dolů. Dobové fotografie (1944) dokládají původní podobu fasády – profilovanou mezipatrovou římsu a okenní šambrány, v patře parapetní římsu společné pro trojici oken, okenní výplně osazené mírně za lící fasády a členěné a na spodní dvoukřídlou část a cca třetinová horní dvě ventilační křídla.

1988 – rekonstrukce domu

použité prameny a literatura

Ústřední archiv zeměměřičství a katastru Praha, fond Stabilní katastr, <http://archivnimapy.cuzk.cz/> - k. ú. Turnov.

NPÚ, ÚOP v Liberci, archiv - složka spisů k č. p. 333.

Archiv Stavebního úřadu v Turnově, složka č. p. 333.

Babík, M. – Cogan, M.: Zmizelé Čechy. Turnovsko, Praha – Litomyšl 2007, obr. 1.

David, R. – Kout, V.: Turnov, stavebně historický rozbor historického jádra, SÚRPMO Praha, 1971, uloženo v archivu NPÚ, ÚOP v Liberci, archiv, sign. SHP 0065.

Novotný, R. R.: Josefínský katastr pro město Turnov, Archiv Českého ráje doby nové a nejnovější, svazek 1, Turnov 2003, s. 237, 364.

Šimák, J. V.: Příběhy města Turnova nad Jizerou. 3. díl, Turnov 1904, s. 59, obrazová příloha XI.

Stefan, O.: Přípravné práce pro prostorový a upravovací plán města Turnova. Expertiza stavebně historická, Praha 1944-1945, s. 35.

archivní plány a fotodokumentace

Muzeum Českého ráje v Turnově, sbírka fotografií, sign. A-FT 401a+b+c, A-FT 406, A-FT 415, A-FT 919a+b, A-FT 920a+b, A-FT 921a+b.

průzkumy

Nejsou známy.

architektonická kvalita, urbanistický význam, předmět památkové ochrany

Dům je nedílnou součástí urbanistického celku města. Pro celek MPZ je důležité zejména hmotové řešení objektu (podlažnost, tvar střechy), venkovní vzhled a rozsah zastavění parcely.

Dotčená parcela je součástí středověkého jádra města. Případný podíl zachování starších konstrukcí z doby před klasicistní výstavbou domu kolem r. 1800 nelze vyloučit (nutno provést stavebně historický průzkum). Pro vzhled stavby je určující úprava fasády patrně z r. 1932.

Předmětem ochrany je hmotové řešení objektu, rozsah zastavění parcely, stávající podlažnost, typ střechy, veškeré historické nosné konstrukce (případně historické klenby, trémové stropy) a původní vzhled fasády. Případně další hodnotné konstrukce a prvky je nutno upřesnit stavebně historickým průzkumem stavby (fasáda i interiér).

závady

- 1) střešní krytina z velkoformátových betonových tašek
- 2) provedení střešních pultových vikýřů (velký přesah střechy, nečleněná výplň, zapuštění do střešní roviny)
- 3) chybějící nebo zásadně zkomolené členění fasády – chybí mezipatrová římsa a římsa pod okny v patře, velmi nevhodná a rušivá je podoba okenních šambrán (původně profilované užší) a osazení oken příliš do hloubky špalet

doporučení/regulativy

K zachování památkových hodnot MPZ je nutno respektovat stávající hmotové řešení objektu, rozsah zastavění parcely, podlažnost a typ střechy. V případě obnovy oken preferujeme obnovení dvojitých oken s omítanou špaletou dle původního stavu (viz dobové fotografie a popis výše). V případě obnovy střešního pláště je nutno použít výhradně místně obvyklé historické typy krytin – tj. vláknocementové šablony či přírodní břidlici, použité velkoformátové betonové tašky jsou rušivé. Žádoucí je dále obnovení původního členění fasády ve stavební fázi k r. 1932 (návrat ke starším fázím není vhodný) a zachování původních prvků (zejména vstupní portál). Případný výskyt dalších hodnotných prvků a vyhodnocení celkové památkové hodnoty objektu (včetně potenciálu památkové ochrany) je nutno ověřit při detailnějším posouzení nejlépe formou stavebně historického průzkumu.

zpracoval: T. Kesner, M. Kolka, I. Peřina**datum:** 29. 4. 2016

Přílohy:

Zákres do katastrální mapy, V. Vrabec 2013.

Výřez císařského otisku Stalbilního katastru 1843.

Výřez indikační skici Stablního katastru 1843.

Dům č. p. 333 ve výřezu leteckého snímku, foto A. Kopecký 2015.

Dům č. p. 333 (zcela vlevo) v roce 1944,
(foto sbírka MČR, inv. č. AFT 406).

Dům č. p. 333 (vlevo) v 1. polovině 20. století,
(foto sbírka MČR, inv. č. AFT 920 b).

Portál hlavního vstupu na snímcích z roku 1944 (foto sbírka MČR, inv. č. AFT 401 a,b).

Celkový pohled na dům č. p. 333, foto MK 2013.

Hlavní západní průčelí domu č. p. 333, foto MK 2013.

Portál hlavního vstupu, foto MK 2013.

Patro hlavního průčelí, foto IP 2013.

Detail klenáku na portálu hlavního vstupu, foto MK 2013.

karta objektu Plán zásad památkové ochrany MPZ Turnov		Katalogové číslo	0334
název objektu	dům		
č. p./č. e.	334		
parcelní čísla	p. p. č. 3		
lokalizace	severní část ul. A. Dvořáka – východní fronta		
GPS:	50°35'11.565"N, 15°9'26.373"E		
výčet objektů	dům s přístavbou a pasáží		
rejstříkové číslo ÚSKP			
vlastník	Město Turnov, Antonína Dvořáka 335, 511 01 Turnov		
popis			
<p>Parcela se nachází v severní části ulice A. Dvořáka. Dům je součástí východní fronty domů podél této ulice. Zděná stavba o čtyřech nadzemních podlažích, založená na obdélném půdorysu je zastřešená sedlovou, okapově orientovanou střechou. Střecha objektu je kryta pásy šedozelené lepenky a je prolomena výraznými vestavbami ve východní i západní střešní rovině. Ze zadního průčelí vystupuje schodišťový rizalit. Obvodové stěnové konstrukce jsou provedeny ze smíšeného zdiva. Vnější omítky jsou zde řešeny jako vápenocementové hladké s šedým nátěrem a novodobým členěním (náznak pásové bosáže v 1. a 2. NP.). Mimo to se na hlavním průčelí nacházejí kovové doplňky – mříž do průchodu, masivní markýzy nad otvory 1. NP, trubková „výzdoba“ ve 3. NP a obdobné zábradlí u trojúhelně vybíhající podkrovní nástavby v 5. NP. Okenní výplně, osazené v hloubi špalety, jsou zhotoveny ze dřeva a konstrukčně jsou řešeny jako jednoduchá čtyřkřídlá okna (rámy bílé, křídla červená).</p> <p>Průjezd do dvora je zaklenut valenou půlkruhovou klenbou. Směrem do dvora navazuje na objekt mohutná dvoupodlažní přístavba s pasáží, zakrytá plochou střechou krytou lepenkovými pásy šedočerného odstínu. Cihelné zdivo má směrem do dvorního traktu poškozenou hrubší omítku a obsahuje směrem k pozemku č. p. 335 zbytek přiléhajícího zdiva z pískovcových kvádrů.</p>			
dějiny objektu/stavební vývoj			
<p>č. p. 334 (staré č. p. 117), staré st. p. č. 180</p> <p>1557 – první zmínka o domě (<i>Jiřík Černej, tkadlec, pouští zeti svému Janovi a dceři Alžbětě dům v Jičinské ulici za rathouzem</i>)</p> <p>7. května 1643 – zničen požárem (v roce 1671 byl znovu postaven – <i>Jan Khaul, zámečník, koupil grunt spálený, jenž někdy Menclovským slul, z dobré částky vystavený a přikrytý od Václava Vodsloně</i>)</p> <p>1778 – na litografii města dům zobrazen se sedlovou střechou a štítem do ulice</p> <p>1843 – mapami stabilního katastru zachycen jako čtvercová stavba (dvorní prostor nebyl zastavěn)</p> <p>V neznámé době po roce 1903 došlo k jeho zboření.</p> <p>1923 - stojí zde patrový objekt a projektováno jeho zvýšení o jedno podlaží (fasáda využívá kubistické prvky), ve dvoře je projektován samostatný objekt na půdoryse písmene L</p> <p>1928 – projekt na stavbu krámu v celém rozsahu dvora včetně pasáže a napojení na obdobnou pasáž s krámu v dvorním traktu č. p. 2 a s vyústěním na náměstí, u jádra č. p. 334 průchod ve stejné pozici jako dnes</p>			

1934 - novostavba (nelze vyloučit zachování staršího zdiva – viz valená půlkruhová klenba průchodu apod.). Současný vzhled stavby je výsledkem razantní přestavby z devadesátých let 20. století (1992). Dobové fotografie (1944) dokládají původní podobu fasády, která byla založena na hladké ploše funkcionalistického vzhledu členěné pouze odskoky s deskovitými římsami mezi jednotlivými podlažními, v přízemí výkladce a vstup do pasáže, ve střeše pultový vikýř s atikou v čele.

použité prameny a literatura

Ústřední archiv zeměměřičství a katastru Praha, fond Stabilní katastr, <http://archivnimapy.cuzk.cz/> - k. ú. Turnov.
NPÚ, ÚOP v Liberci, archiv - složka spisů k č. p. 334.
NPÚ, ÚOP v Liberci, archiv, plánová dokumentace, sign. Z 1846 – „Dům č. p. 2, 3 – Dvořákova ul. Turnov, současný stav, Kamenoprojekt Turnov, vypracoval J. Dědková, 1986.
Archiv Stavebního úřadu v Turnově, složka č. p. 334.
Babík, M. – Cogan, M.: Zmizelé Čechy. Turnovsko, Praha – Litomyšl 2007, obr. 1.
David, R. – Kout, V.: Turnov, stavebně historický rozbor historického jádra, SÚRPMO Praha, 1971, uloženo v archivu NPÚ, ÚOP v Liberci, archiv, sign. SHP 0065.
Novotný, R. R.: Josefínský katastr pro město Turnov, Archiv Českého ráje doby nové a nejnovější, svazek 1, Turnov 2003, s. 236, 364.
Šimák, J. V.: Příběhy města Turnova nad Jizerou. 3. díl, Turnov 1904, s. 60 - 61.
Stefan, O.: Přípravné práce pro prostorový a upravovací plán města Turnova. Expertíza stavebně historická, Praha 1944-1945, s. 35.

archivní plány a fotodokumentace

Plán nástavby 2. patra, nerealizovaný, Václav Soukup, stavitel v Turnově 1923.
Plán dvorní přístavby s pasáží, Václav Soukup, stavitel v Turnově 1928.
Muzeum Českého ráje v Turnově, sbírka fotografií, sign. A-FT 406, A-FT 415, A-FT 919a+b, A-FT 920a+b.

průzkumy

Nejsou známy.

architektonická kvalita, urbanistický význam, předmět památkové ochrany

Dům je nedílnou součástí urbanistického celku města. Pro celek MPZ je důležité zejména hmotové řešení objektu (podlažnost, tvar střechy), venkovní vzhled a rozsah zastavění parcely, tyto hodnoty stávající objekt poměrně výrazně narušuje předimenzovaným zastavěním pozemku a nepovedeným řešením fasád a střešní nástavby (nejeví se jako kvalitní ve vztahu k historické zástavbě města, ale ani jako kvalitní moderní architektura). Dotčená parcela je součástí středověkého jádra města. Případný podíl zachování starších konstrukcí z doby před r. 1934 nelze vyloučit zejména u suterénu (nutno provést stavebně historický průzkum).

závady

- 1) předimenzovaná hmota objektu v rámci daného celku zástavby
- 2) předimenzovaná a vzhledově rušivá střešní nástavba
- 3) celkový vzhled fasády s utilitární omítkou a „moderními“ kovovými doplňky (mříž do průchodu a markýzy nad 1. NP., zábradlí atd.)

doporučení/regulativy

K zachování památkových hodnot MPZ je nutno nezvyšovat, a naopak případně redukovat a upravit, stávající hmotové řešení objektu, rozsah zastavění parcely, podlažnost. Obdobně doporučujeme odstranit nebo přeřešit střešní nástavbu a upravit fasádu (současná podoba je pro celek MPZ rušivá, mnohem lépe vynívá „čistě“ jednoduché řešení původní fasády z r. 1934).

zpracoval: T. Kesner, M. Kolka, I. Peřina

datum: 29. 4. 2016

Přílohy:

Zákres do katastrální mapy, V. Vrabec 2013.

Výřez císařského otisku Stablního katastru1843.

Výřez indikační skici Stablního katastru 1843.

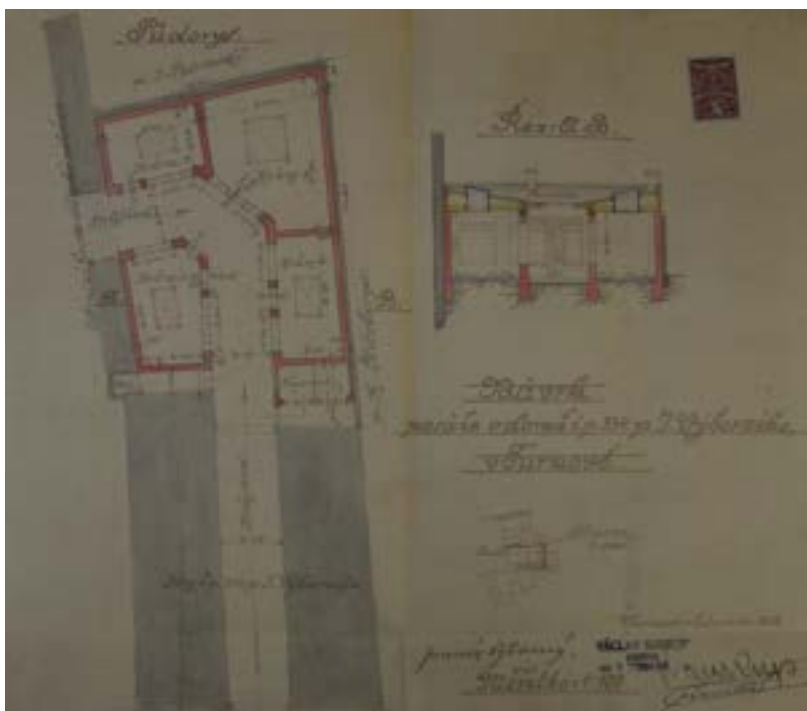
Dům č. p. 334 ve výřezu leteckého snímku, foto A. Kopecký 2015.

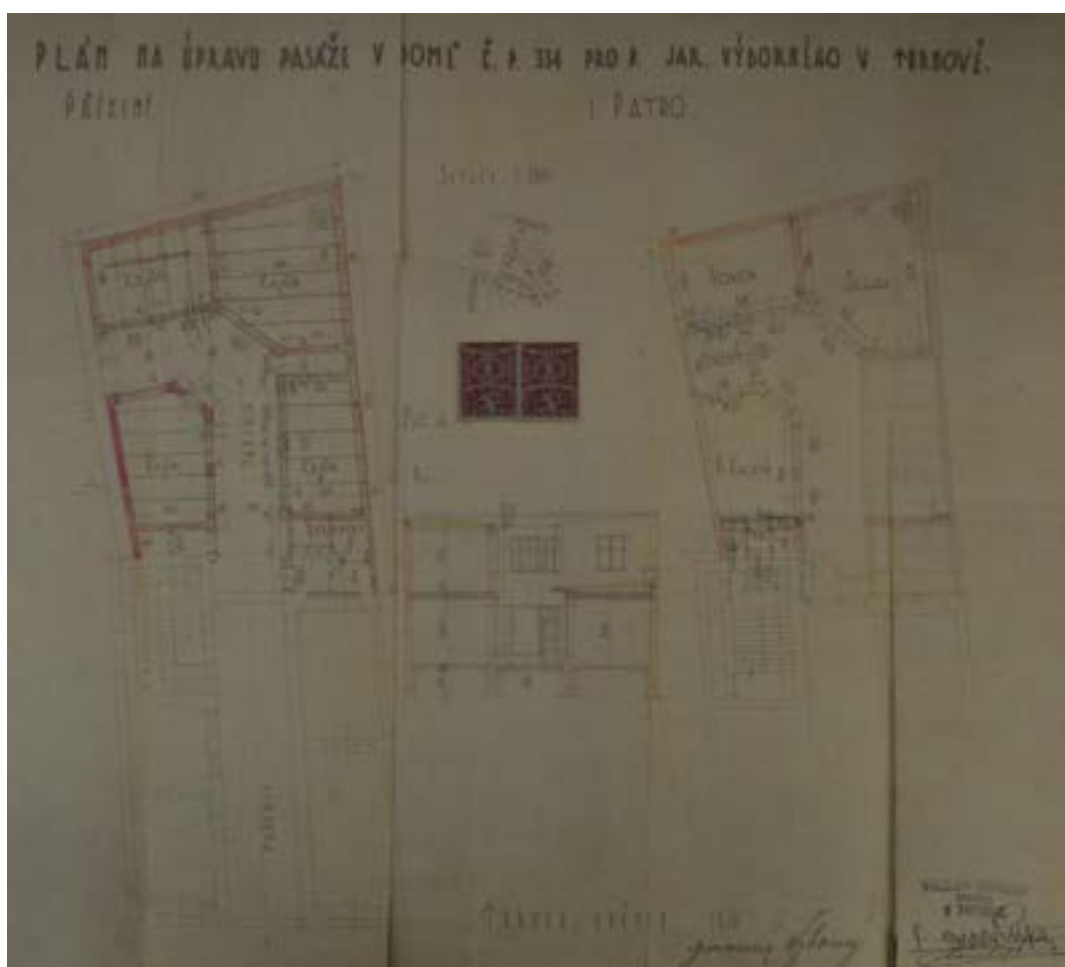
Plány domu č. p. 334 z roku 1923, archiv Stavebního úřadu v Turnově.

Plány domu č. p. 334 z roku 1923, archiv Stavebního úřadu v Turnově.

Návrh pasáže v domě č. p. 334 z roku 1928, Plány domu č. p. 334 z roku 1923, archiv Stavebního úřadu v Turnově.

Úprava pasáže v domě č. p. 334 v roce 1930, archiv Stavebního úřadu v Turnově.

Plán rekonstrukce průčelí domu č. p. 334 z roku 1990, archiv Stavebního úřadu v Turnově.

Dům č. p. 334 s funkcionalistickou fasádou,
1. pol. 20. stol., (foto sbírka MČR, inv. č. AFT 919 a).

Štít domu č. p. 334 s reklamou v roce 1944,
(foto sbírka MČR, inv. č. AFT 406).

Na výřezech snímků radnice starší patrový dům č. p. 334 (zcela vpravo) před r. 1894,
za sáněmi před r. 1908 (foto sbírka MČR, inv. č. AFT 75 a 104).

Dům č. p. 334, hlavní západní průčelí, foto IP 2013.

Dům č. p. 334, zadní východní průčelí (vlevo), foto IP 2013.

karta objektu Plán zásad památkové ochrany MPZ Turnov		Katalogové číslo	0335
název objektu	dům		
č. p./č. e.	335		
parcelní čísla	p. p. č. 2		
lokalizace	severní část ul. A. Dvořáka – východní fronta pod radnicí č. p. 1		
GPS:	50°35'12.030"N, 15°9'26.259"E		
výčet objektů	Městský úřad		
rejstříkové číslo ÚSKP			
vlastník	Město Turnov, Antonína Dvořáka 335, 511 01 Turnov		
popis			
<p>Parcela se nachází v severní části ulice A. Dvořáka vedle radnice č. p. 1. Dům je součástí východní fronty domů podél této ulice. Zděná stavba o třech nadzemních podlažích (přízemí polozapuštěné), založená na lichoběžníkovém půdorysu je zastřešená sedlovou, okapově orientovanou střechou. Střecha objektu je kryta plechovými šablonami a pásy šedozelené lepenky (na zvýšené podkrovní nástavbě v zadním průčelí). Směrem do ulice je do střešní roviny umístěno 6 střešních oken.</p> <p>Obvodové stěnové konstrukce jsou provedeny ze smíšeného zdiva. Vnější omítky jsou zde řešeny jako vápenocementové hladké s okrovým nátěrem. Fasáda hlavního průčelí (do ulice) má novorenesanční členění, tvořené v 1. NP kvádrovou bosáží, ve 2. NP pásovou bosáží, dále okenními šambránami (ve 2. NP s klenáky, ve 3. NP s nadokenními římsami se segmentovým nástavcem a štukovými reliéfy v krajních osách) a konzolovitou korunní římsou. Čtyřosé průčelí je zakončené atikou s balustrádou a nízkými pilastry. Okenní výplně, osazené mírně za líci fasády, jsou zhotoveny ze dřeva a konstrukčně jsou řešeny jako dvojité okna, vně i uvnitř rozdělená vždy na čtyři otvíravá křídla (nátěr rámu červenohnědý, u křidel bílý). V 1. NP je uprostřed novodobá prosklená partie (ocelová konstrukce + plastové výplně) na výšku celého podlaží obsahující hlavní vstup. Zadní dvorní průčelí je nečleněné s vápenocementovou omítkou s bílým nátěrem. Uprostřed průčelí probíhá prosklená plocha schodiště (kovová konstrukce + plastové výplně).</p> <p>Interiér: v 1. NP původně třídlílná dvoutraktová dispozice s vloženou chodbou ústící na schodiště v zadním traktu v severním dílu, podlaží zaklenuto valenými a nízkým segmentovými klenbami, dnes vybourána v předním traktu velká hala; ve 2. NP v obou traktech pouze dvě prostory, v zadním traktu schodiště a na něj navazující chodba, stropy ploché s fabiony; ve 3. NP dispozice obdobná (přední trakt třídlílný).</p>			
dějiny objektu/stavební vývoj			
<p>č. p. 335 (staré č. p. 118?), staré st. p. č. 181 – společné s radnicí č. p. 1</p> <p>Na tomto místě stávala šatlava a dvorek patřící k radnímu domu (č. p. 1). Zcela jistě byla vystavěna před rokem 1607.</p> <p>1785 – objekt popsán jako „dům obecní arest N. 117“ (toto č. p. později uváděno také u sousedního č. p. 334)</p> <p>1843 – mapami stabilního katastru zachycen jako nespalná obdélná stavba s kratší stranou při ulici –</p>			

směrem k radnici č. p. 1 vedle spojovací přístavba v zadní části dvora (při ulici nebyl dvorek zastavěn)
V odhadu z roku 1850 se píše: pod číslem domovním 335 nachází se u radnice stavení pro vězně, při zemi jsou kamenné chlívy a nad nimi jsou čtyři místnosti dílem ze dřeva, dílem z kamene uspořádané a s radnicí prkenným chodem spojené. Střecha je šindelem pokrytá.

1885 (jinde 1889) - byla zbořena budova šatlavy a vystavěna nová správní budova č. p. 335, v novorenesanční budově se mimo jiné nacházelo schodiště radnice, podle dochované plánové variantní plánové dokumentace bylo 1. NP využito jako zázemí, 2. NP v předním traktu pro potřeby spořitelny, v zadním traktu jako poradní síň a ve 3. NP jako kancelář starosty a byt strážníka, vlastní stavba se od plánů liší realizací atiky na koruně fasády hlavního průčelí, absencí bočních rizalitů v hlavním průčelí

1993 – přestavba pro účely MěÚ

2003 – obnova střešního pláště

použité prameny a literatura

Ústřední archiv zeměměřičství a katastru Praha, fond Stabilní katastr, <http://archivnimapy.cuzk.cz/> - k. ú. Turnov.

NPÚ, ÚOP v Liberci, archiv - složka spisů k č. p. 335.

NPÚ, ÚOP v Liberci, archiv, plánová dokumentace, sign. Z 1846 – „Dům č. p. 2, 3 – Dvořákova ul. Turnov, současný stav, Kamenoprojekt Turnov, vypracoval J. Dědková, 1986.

Archiv Stavebního úřadu v Turnově, složka č. p. 335.

Babík, M. – Cogan, M.: Zmizelé Čechy. Turnovsko, Praha – Litomyšl 2007, obr. 1, 13.

David, R. – Kout, V.: Turnov, stavebně historický rozbor historického jádra, SÚRPMO Praha, 1971, uloženo v archivu NPÚ, ÚOP v Liberci, archiv, sign. SHP 0065.

Novotný, R. R.: Josefínský katastr pro město Turnov, Archiv Českého ráje doby nové a nejnovější, svazek 1, Turnov 2003, s. 236, 364.

Šimák, J. V.: Příběhy města Turnova nad Jizerou. 3. díl, Turnov 1904, s. 61.

Stefan, O.: Přípravné práce pro prostorový a upravovací plán města Turnova. Expertíza stavebně historická, Praha 1944-1945, s. 35.

archivní plány a fotodokumentace

Plán přístavby radnice, Jan Svoboda, Turnov 1885.

Muzeum Českého ráje v Turnově, sbírka fotografií, sign. A-FT 70, A-FT 75, A-FT 104, A-FT 395, A-FT 409, A-FT 415, A-FT 793a+b, A-FT 919a+b, A-FT 920a+b.

průzkumy

Nejsou známy.

architektonická kvalita, urbanistický význam, předmět památkové ochrany

Objekt je nedílnou součástí urbanistického celku města. Pro celek MPZ je důležité zejména hmotové řešení objektu (podlažnost, tvar střechy), venkovní vzhled a rozsah zastavění parcely.

Dotčená parcela je součástí středověkého jádra města. Podíl dochování starších raně novověkých konstrukcí je nutno během veškerých zásahů průběžně ověřovat formou stavebně historického průzkumu, případně u drobnějších zásahů operativního průzkumu. Pro vzhled stavby jsou určující úpravy z r. 1885, částečně narušené v devadesátých letech 20. století. Mezi kvalitní umělecko řemeslné detaily patří zábradlí schodiště. Případné další hodnotné konstrukce a prvky je nutno určit bližším průzkumem stavby (fasáda i interiér).

závady

- 1) předimenzovaná a vzhledově rušivá střešní nástavba, počet a velikost střešních oken směrem do ulice
- 2) použitý typ střešní krytiny – úzké prefabrikované plechové velkoformátové šablony
- 3) vzhled a materiálové provedení (zejména ploché plastové výplně) vstupní prosklené části v hlavním průčelí, rozsah plochy a celkové provedení jsou pro celek MPZ velmi rušivé

4) větrací mřížky nad štukovým dekorem a oplechování nadokenních říms ve 2. NP na hlavním průčelí

doporučení/regulativy

K zachování památkových hodnot MPZ je nutno respektovat stávající hmotové řešení objektu, rozsah zastavění parcely, podlažnost a typ střechy. V případě obnovy fasády, střešního pláště, okenních a dveřních výplní, dispozičního řešení a historických konstrukcí a prvků v interiéru je nutno důsledně respektovat původní řešení (dle archivní fotodokumentace a plánů). Kvalitní podkladem pro rozsáhlejší stavební akce může být pouze standardní stavebně historický průzkum. V případě obnovy oken preferujeme obnovení dvojitých oken s omítanou špaletou dle stávajícího dělení a otevírání formou opravy stávajících výplní nebo výroby kopií. U střešní krytiny doporučujeme v případě obnovy použít vhodnější typ krytiny (vláknocementové šablony, případně plechové šablony – měděné nebo titanzinkové falcované v tradičním provedení).

Výhledově doporučujeme zvážit redukci a celkové přeřešení prosklené plochy s hlavním vstupem (ideální by byla redukce předimenzované plochy a částečný návrat k původnímu stavu – viz výkresová dokumentace původního stavu).

zpracoval: T. Kesner, M. Kolka, I. Peřina

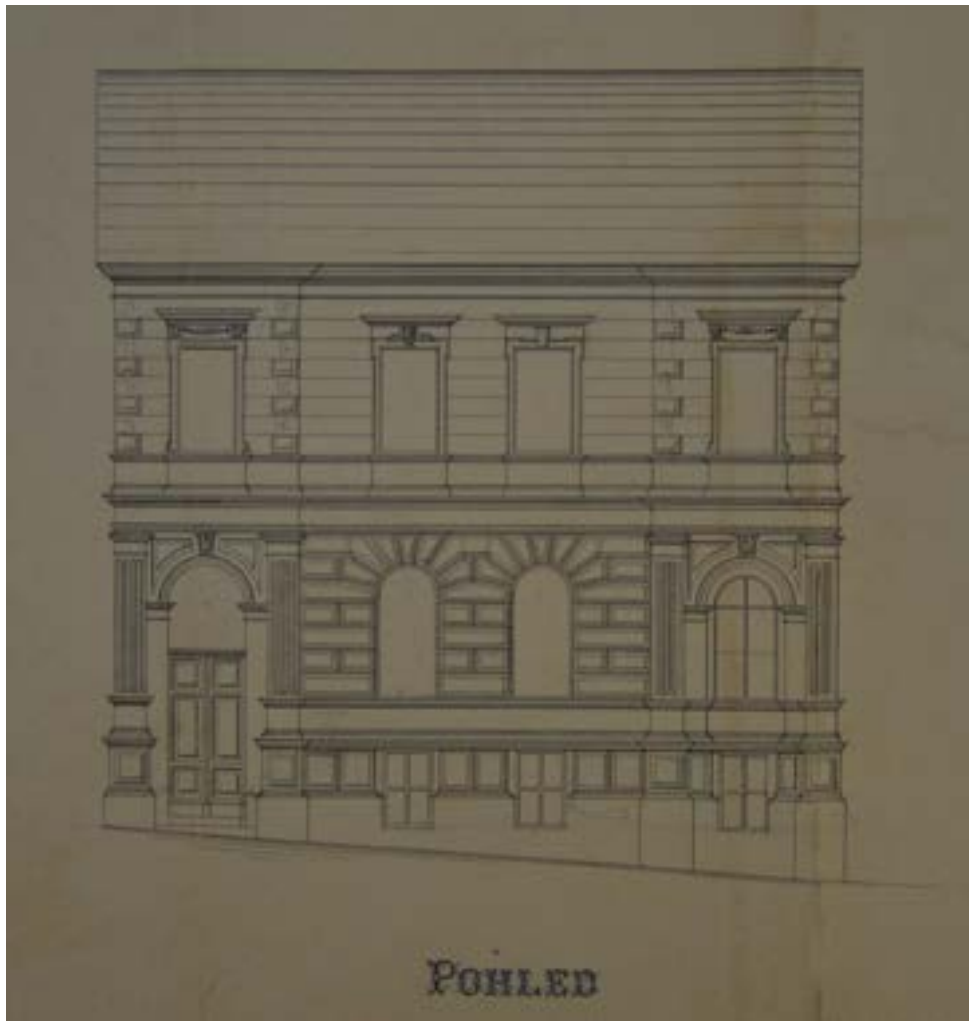
datum: 29. 4. 2016

Výřez indikační skici Stablního katastru 1843.

Dům č. p. 335 ve výřezu leteckého snímku, foto A. Kopecký 2015.

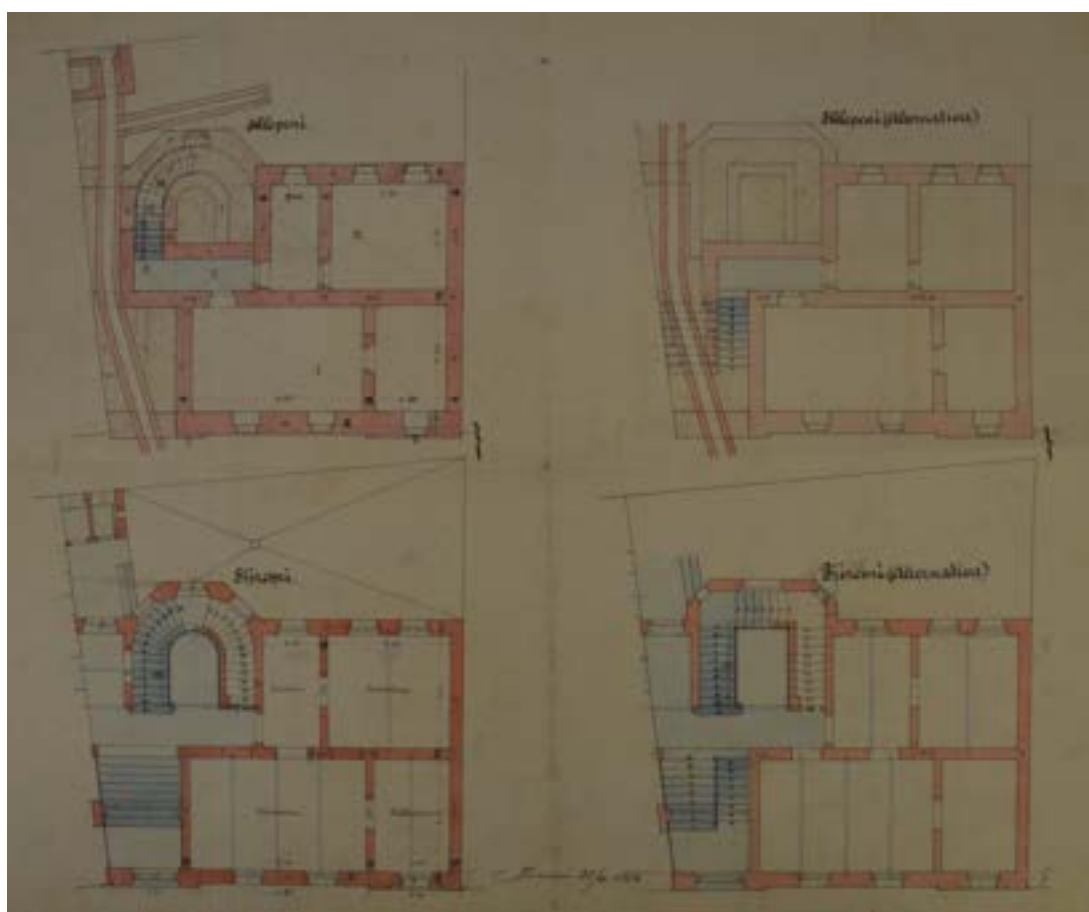
Návrh hlavního průčelí domu č. p. 335 na plánu z roku 1885, archiv Stavebního úřadu v Turnově.

Plány na přístavbu radnice č. p. 335 z roku 1885, archiv Stavebního úřadu v Turnově.

Plány na přístavbu radnice č. p. 335 z roku 1885, archiv Stavebního úřadu v Turnově.

Plány na přístavbu radnice č. p. 335 z roku 1885, archiv Stavebního úřadu v Turnově.

Přístavba radnice dům č. p. 335 před r. 1894,
(foto sbírka MČR, inv. č. AFT 75).

Dům č. p. 335 v 1. pol. 20. století,
(foto sbírka MČR, inv. č. AFT 919 a).

Přístavba radnice dům - č. p. 335 v době rekonstrukce v roce 1993,
(foto sbírka MČR, inv. č. AFT 793 a).

Celkový pohled na domy č. p. 335 a 334, foto MK 2013.

Hlavní průčelí domu č. p. 335,
foto MK 2013.

Zadní východní průčelí domu č. p. 335,
foto IP 2013.

karta objektu Plán zásad památkové ochrany MPZ Turnov		Katalogové číslo	0412
název objektu	dům		
č. p./č. e.	412		
parcelní čísla	p. p. č. 51, 50		
lokalizace	severní část Markovy ulice při vyústění ul. V Uličkách – západní fronta		
GPS:	50°35'11.216"N, 15°9'29.506"E		
výčet objektů	dům s dvorními přístavbami		
rejstříkové číslo ÚSKP			
vlastník	Stanislav Vagenknecht, Borek 5, 512 63 Hrubá Skála		
popis			
<p>Parcela se nachází v severní části Markovy ulice při vyústění ul. V Uličkách. Dům je součástí západní fronty domů podél Markovy ulice.</p> <p>Zděná stavba o třech nadzemních podlažích je založená na obdélném půdorysu a zastřešená sedlovou, okapově orientovanou střechou. K hlavní části objektu ve směru ze dvora přiléhá zděná přízemní, pultově zastřešená dostavba. Střecha objektu je kryta hliníkovými šablonami (Alukryt). Klempířské prvky jsou zhotoveny z pozinkového plechu. Komínová hlava je vyzděna z režných pálených cihel. Obvodové stěnové konstrukce jsou provedeny ze smíšeného zdiva (v přízemí převažují pravidelně opracované pískovcové kvádry, doplněné pálenými cihlami u dozdívek, otvorů apod.). Vnější omítky jsou zde řešeny jako vápenocementové (novodobý břízolit). Okenní otvory mají obdélný formát na výšku a na šířku. Okenní výplně jsou zhotoveny ze dřeva a konstrukčně jsou řešeny jako dvojité, dvoj a trojkřídlá (2. NP) a dvojité dvoukřídlá okna (3. NP). Dveře hlavního vstupu (jižní štítové průčelí, 2. NP) jsou novodobé, zhotovené ze dřeva a konstrukčně řešené jako jednokřídlé – palubkové.</p> <p>Na dům navazuje na p. p. č. 50 drobná přístavba s pultovou střechou krytou plechem.</p>			
dějiny objektu/stavební vývoj			
<p>č. p. 412 (dříve pozemek u č. p. 7), staré st. p. č. 188</p> <p>1817 – první zmínka o domě (<i>Josef Zahrádka, držitel č. 7 dovolil Václavu Šichovi, aby stavěl na zahradě od něho koupené</i>). Stavba byla dokončena v roce 1820.</p> <p>1843 – na mapách stabilního katastru zachycen jako obdélná nespalná stavba, kratší stranou k dnešní Markově ulici</p> <p>Ve druhé polovině 19. století přestavován.</p> <p>Starší fotodokumentací z 1. poloviny 20. století je dům zachycen jako patrový omítaný dům se sedlovou střechou. V přízemí je v krajní levé ose pravděpodobně vstup do krámu. Fasáda obsahovala částečně architektonické členění (minimálně mezipatrovou římsu). Ve 2. polovině 20. století tedy muselo dojít k nástavbě 3. N. P. a výstavbě nového krovu a střechy.</p>			

použité prameny a literatura

Ústřední archiv zeměměřičství a katastru Praha, fond Stabilní katastr, <http://archivnimapy.cuzk.cz/> - k. ú. Turnov.

NPÚ, ÚOP v Liberci, archiv, složka spisů k č. p. 412.

Archiv Stavebního úřadu v Turnově, složka č. p. 412.

David, R. – Kout, V.: Turnov, stavebně historický rozbor historického jádra, SÚRPMO Praha, 1971, uloženo v archivu NPÚ, ÚOP v Liberci, archiv, sign. SHP 0065.

Šimák, J. V.: Příběhy města Turnova nad Jizerou. 3. díl, Turnov 1904, s. 64.

Stefan, O.: Přípravné práce pro prostorový a upravovací plán města Turnova. Expertíza stavebně historická, Praha 1944-1945, s. 41.

archivní plány a fotodokumentace

Muzeum Českého ráje v Turnově, sbírka fotografií, sign. A-FT 415, A-FT 425, A-FT 916a+b.

průzkumy

Nejsou známy.

architektonická kvalita, urbanistický význam, předmět památkové ochrany

Pozemek je nedílnou součástí urbanistického celku města. Pro celek MPZ a urbanistickou koncepci je důležité zastavění parcely domem ve stávajícím rozsahu a hmotovém řešení.

Předmětem ochrany je hmotové řešení objektu, rozsah zastavění parcely, stávající podlažnost a typ střechy. Případné hodnotné konstrukce a prvky je nutno určit bližším průzkumem stavby (fasáda i interiér).

závady

- 1) výrazově neutrální, ale hmotově celkem rušivá nástavba 3. N. P. (v kontextu zástavby této části ulice)
- 2) břízolitový nástřik omítky
- 3) palubkové podhledy střechy
- 4) přebourané a přezděné historické okenní a vstupní otvory
- 5) podoba okenních a dveřních výplní (ahistorické členění a provedení)

doporučení/regulativy

K zachování památkových hodnot MPZ je nutno respektovat stávající hmotové řešení objektu (teoreticky je možné i snížení na původní historickou úroveň, tj. dvě nadzemní podlaží), rozsah zastavění parcely a typ střechy. Nezbytná je rehabilitace fasády formou použití vhodnějšího typu omítky (hladká vápenná omítka nebo hrubozrnná omítka ve struktuře a provedení jako u fasád z 1. poloviny 20. století), obnovení původního členění (dle archivní fotodokumentace). Totéž platí i obnově okenních výplní, dveří a střešního pláště. U oken preferujeme obnovení dvojitých oken s omítanou špaletou dle historicky doloženého dělení a otevírání. Velmi přínosná by byla rehabilitace historických tvarů a rozměrů oken (obdélný tvar na výšku, původní otvory budou pravděpodobně čitelné ve zdivu). Žádoucí je použití vhodné střešní krytiny – v daném případě nejlépe vláknocementových šablon.

zpracoval: T. Kesner, M. Kolka, I. Peřina

datum: 29. 4. 2016

Výřez indikační skici Stabilního katastru 1843.

Dům č. p. 412 ve výřezu leteckého snímku, foto A. Kopecký 2015.

Dům č. p. 412 vyznačen šipkou ve výřezu snímku z 1. poloviny 20. století, (foto sbírka MČR, inv. č. AFT 916b).

Dům č. p. 412, hlavní východní a jižní štítové průčelí, foto MK 2013.

Dům č. p. 412, z podhledu dobře viditelný přesah nároží u druhého patra přistavěného v 2. polovině 20. století, foto IP 2013.

Dům č. p. 412, hlavní východní průčelí z nadhledu, foto IP 2013.

Dům č. p. 412, detail otlučené soklové části hlavního východního průčelí, foto IP 2013.

karta objektu Plán zásad památkové ochrany MPZ Turnov		Katalogové číslo	0413
název objektu	dům		
č. p./č. e.	413		
parcelní čísla	p. p. č. 48, 47, 49		
lokalizace	severní část ul. V Uličkách		
GPS:	50°35'10.957"N, 15°9'28.574"E		
výčet objektů	dům		
rejstříkové číslo ÚSKP			
vlastník	Miroslava Hanušová, V Uličkách 413, 511 01 Turnov		
popis			
<p>Parcela se nachází v severní části ul. V Uličkách. Zděná stavba o dvou nadzemních podlažích, založená na lichoběžníkovém půdorysu, zastřešená sedlovou, okapově orientovanou střechou. Směrem do ulice je střecha doplněna pultovou střechou kryjící podkrovní nástavbu - polopatro. Střešní krytina je z plechových šablon. Střecha je ukončena masivními palubkovými lemy, obdobně je řešen podhled střechy. Komínová hlava je vyzděna z režných pálených cihel.</p> <p>Vnější omítky jsou zde řešeny jako vápenocementové (novodobý břizolit) a jsou kombinovány s novodobým břidlicovým obkladem šedozeleného odstínu. Okenní otvory mají ahistorické formáty. Okenní výplně jsou zhotoveny ze dřeva a konstrukčně jsou řešeny jako jednokřídlá okna, u francouzských oken v západním průčelí jsou použity plastové výplně imitující dřevo.</p> <p>Na sousedním pozemku p. p. č. 49 stojí poměrně velká pergola.</p>			
dějiny objektu/stavební vývoj			
<p>č. p. 413, staré st. p. č. 189</p> <p>1843 – zachycen na mapách stabilního katastru jako obdélná nespalná stavba (půdorysná plocha patrně menší než v současnosti)</p> <p>1882 – první zmínka o domě (<i>František a Josefa Kosovi</i>), dům však stál již ve dvacátých letech 19. století</p> <p>1932 – nová omítka průčelí, k r. 1944 je uváděn ještě starý tvar střechy, portál a dveře z původní stavby (myšleno z dvacátých let 19. století)</p> <p>Starší fotodokumentací z 1. poloviny 20. století je dům zachycen patrně jako přízemní omítaný dům s mansardovou střechou.</p> <p>Ve 2. polovině 20. století došlo k zásadní přestavbě či výstavbě nového objektu (starší podoba viz nedatované fotografie z MČR Turnov).</p>			
použité prameny a literatura			
<p>Ústřední archiv zeměměřičství a katastru Praha, fond Stabilní katastr, http://archivnimapy.cuzk.cz/ - k. ú. Turnov.</p> <p>Archiv Stavebního úřadu v Turnově, složka č. p. 413.</p> <p>David, R. – Kout, V.: Turnov, stavebně historický rozbor historického jádra, SÚRPMO Praha, 1971, uloženo v archivu NPÚ, ÚOP v Liberci, archiv, sign. SHP 0065.</p> <p>Šimák, J. V.: Příběhy města Turnova nad Jizerou. 3. díl, Turnov 1904, s. 65.</p> <p>Stefan, O.: Přípravné práce pro prostorový a upravovací plán města Turnova. Expertíza stavebně historická,</p>			

Praha 1944-1945, s. 41.

archivní plány a fotodokumentace

Muzeum Českého ráje v Turnově, sbírka fotografií, sign. A-FT 415, A-FT 714a, A-FT 714b.

průzkumy

Nejsou známy.

architektonická kvalita, urbanistický význam, předmět památkové ochrany

Pozemek je nedílnou součástí urbanistického celku města. Pro celek MPZ a urbanistickou koncepci je důležité zastavění parcely domem zhruba ve stávajícím půdorysném rozsahu. Předmětem ochrany je rozsah zastavění parcely a umístění domu v rámci urbanistického celku.

závady

- 1) poměrně rušivá hmota domu s nástavbou směrem do ulice a kombinací sedlové a pohledově dominantní pultové střechy
- 2) poměrně rušivá fasáda s břidlicovým novodobým obkladem
- 3) palubkové lemy a podhledy střechy
- 4) ahistorické tvary okenních a vstupních otvorů
- 5) podoba okenních a dveřních výplní (ahistorické členění a provedení, včetně použití plastového materiálu v rušivé imitaci dřeva)

doporučení/regulativy

K zachování památkových hodnot MPZ je nutno nerozšiřovat stávající hmotové řešení objektu (teoreticky je možné i snížení na původní historickou úroveň, tj. bez podkrovní nástavby s pultovou střechou směrem do ulice) a rozsah zastavění parcely. Vhodná by byla úprava fasády více respektující prostředí historických staveb (zejména tvary oken a použité typy výplní, na zvážení je případná redukce dominantního břidlicového novodobého obkladu). Žádoucí je použití vhodnější střešní krytiny – v daném případě nejlépe vláknocementových šablon (na nižší sklony střechy jsou možné také asfaltové pásy šedočerné lepenky a falcovaný plech – nikoliv velkoformátové plechové šablony).

zpracoval: T. Kesner, M. Kolka, I. Peřina

datum: 29. 4. 2016

Výřez indikační skici Stablního katastru 1843.

Dům č. p. 413 ve výřezu leteckého snímku, foto A. Kopecký 2015.

Štít domu č. p. 413 na snímcích patrně z 1. poloviny 20. století (foto sbírka MČR, inv. č. AFT 714 a, b).

Výřez z celkového pohledu na Markovu ulici stoupající k náměstí, 1. pol. 20. století, mansardová střecha domu č. p. 413 vyznačena šipkou (foto sbírka MČR, inv. č. AFT 415).

Pohled na střešní krajinu, dům č. p. 413 označen šipkou, foto TK 2013.

Západní průčelí domu č. p. 413, foto MK 2013.

Východní průčelí domu č. p. 413, foto IP 2013.

karta objektu Plán zásad památkové ochrany MPZ Turnov		Katalogové číslo	0853
název objektu	dům		
č. p./č. e.	853		
parcelní čísla	p. p. č. 6		
lokalizace	blok mezi nám. Českého Ráje a ul. V Uličkách		
GPS:	50°35'11.378"N, 15°9'27.723"E		
výčet objektů	dům		
rejstříkové číslo ÚSKP			
vlastník	MUDr. Jaroslav Adam a Jana Adamová, A. Dvořáka 333, 511 01 Turnov		
popis			
<p>Parcela se nachází ve vnitrobloku mezi nám. Českého Ráje, ul. A. Dvořáka, Markova a V Uličkách na pozemku za domem č. p. 333. Zděná stavba o dvou nadzemních podlažích je založená na mírně lichoběžníkovém půdorysu a zastřešená pultovou střechou. Střešní krytina je z plechových šablon červeného odstínu. Přízemí je opatřeno hrubou vápenocementovou omítkou a patro novodobým obkladem z plastových desek. Směrem do dvorního prostoru jsou orientována plastová garážová vrata a utilitární vstupní dveře s červeným nátěrem.</p>			
dějiny objektu/stavební vývoj			
<p>1843 – na mapách stabilního katastru není zachycena žádná stavba, pozemek p. p. č. 186 náležel jako zahrada pod dům č. p. 333 1932 – postavení objektu dílen s bytem na dříve nezastavěném pozemku někdejší zahrady za domem č. p. 333, dle plánu patrová stavba s pultovou střechou, v přízemí dílna, chodba, chladárna, udírna a schodiště, v patře byt (stavebníky manželé Karel a Josefa Kützbergerovi) Objekt výrazně přestavěn na konci 20. století (datace blíže neurčena).</p>			
použité prameny a literatura			
<p>Ústřední archiv zeměměřičství a katastru Praha, fond Stabilní katastr, http://archivnimapy.cuzk.cz/ - k. ú. Turnov. Archiv Stavebního úřadu v Turnově, složka č. p. 333 a 853. David, R. – Kout, V.: Turnov, stavebně historický rozbor historického jádra, SÚRPMO Praha, 1971, uloženo v archivu NPÚ, ÚOP v Liberci, archiv, sign. SHP 0065.</p>			
archivní plány a fotodokumentace			
<p>Plán výstavby objektu, Archiv Stavebního úřadu v Turnově, 1932, Václav Soukup, stavitel v Turnově.</p>			

průzkumy	
Nejsou známy.	
architektonická kvalita, urbanistický význam, předmět památkové ochrany	
Pozemek je nedílnou součástí urbanistického celku města. Pro celek MPZ a urbanistickou koncepci má dotčený pozemek hodnotu jako součást – zázemí domu č. p. 333.	
závady	
1) celkově rušivá fasáda stavby s novodobým plastovým obkladem patra 2) plastová garážová vrata	
doporučení/regulativy	
K zachování památkových hodnot MPZ je nutno nerozšiřovat stávající hmotové řešení objektu a zastavěnou plochu. Objekt by měl mít charakter doplňkové stavby ve vztahu k domu č. p. 333 (ke kterému pozemek původně patřil). Vhodná by byla úprava fasády více respektující prostředí historických staveb (odstranění obkladu patra z plastových desek, vhodnější typ garážových vrat – místo plastových dřevěná). Krytinu doporučujeme zachovat dle stávajícího typu (případně je možno použít pásy nečleněné hladké lepenky šedočerného odstínu).	
zpracoval: T. Kesner, M. Kolka, I. Peřina	datum: 29. 4. 2016

Přílohy:

Zákres do katastrální mapy, V. Vrabec 2013.

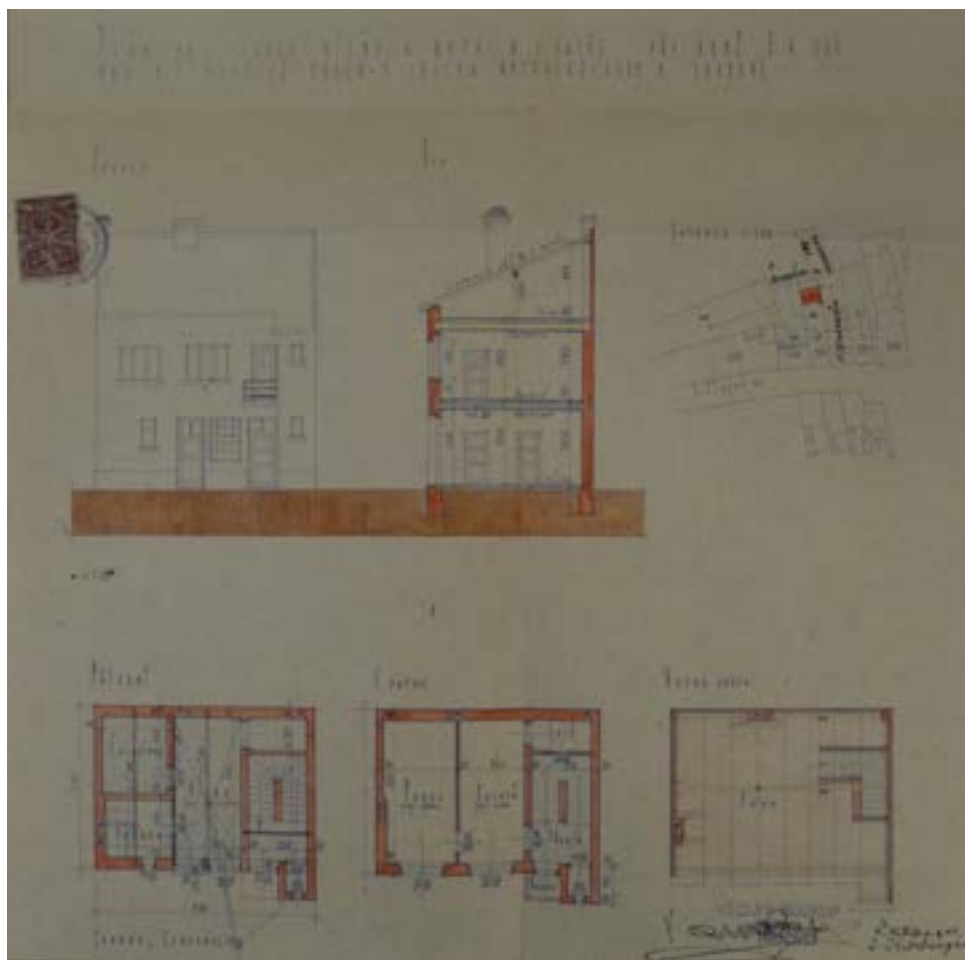
Výřez císařského otisku Stabliního katastru 1843.

Výřez indikační skici Stablního katastru 1843.

Dům č. p. 853 ve výřezu leteckého snímku, foto A. Kopecký 2015.

Plán výstavby domu z roku 1932, archiv Stavebního úřadu v Turnově.

Východní průčelí domu č. p. 853, foto IP 2013.

Pohled na střešní krajinu, pultová střecha domu č. p. 853 označena šipkou, foto TK 2013.

karta objektu Plán zásad památkové ochrany MPZ Turnov		Katalogové číslo	0972
název objektu	dům		
č. p./č. e.	972		
parcelní čísla	p. p. č. 8		
lokalizace	blok mezi nám. Českého Ráje a ul. V Uličkách		
GPS:	50°35'11.098"N, 15°9'27.378"E		
výčet objektů	dům		
rejstříkové číslo ÚSKP			
vlastník	Jiří Zakouřil, Ing. Karel Zakouřil a SJM Jiří Zakouřil a Ing. Eva Zakouřilová, všichni bytem A. Dvořáka 332, 511 01 Turnov		
popis			
<p>Parcela se nachází ve vnitrobloku mezi nám. Českého Ráje, ul. A. Dvořáka, Markova a V Uličkách na pozemku za domem č. p. 332. Zděná stavba o dvou nadzemních podlažích a podkrovním polopatru, založená na protáhlém obdélném půdorysu s přístavbou rizalitu při jižním průčelí. Střecha je pultová se sklonem k jihu a krytá asfaltovými pásy a plechovými šablonami zeleného odstínu. Fasáda je opatřena kombinací hladké a hrubé vápenocementové omítky (břízolit) ve vodorovných pásech dle okenních otvorů. Okna jsou obdélná na šířku, třídlínná s bílými nečleněnými výplněmi. V podkrovním polopatře jsou menší výrazně obdélná okna na šířku, třídlínná s nečleněnými výplněmi. Severní fasáda směrem k č. p. 333 a 853 je nečleněná hladká.</p>			
dějiny objektu/stavební vývoj			
<p>1843 – na mapách stabilního katastru není zachycena žádná stavba, pozemek p. p. č. 185 náležel jako zahrada pod dům č. p. 332 Objekt postaven ve 2. polovině 20. století (datace blíže neurčena).</p>			
použité prameny a literatura			
<p>Ústřední archiv zeměměřičství a katastru Praha, fond Stabilní katastr, http://archivnimapy.cuzk.cz/ - k. ú. Turnov. Archiv Stavebního úřadu v Turnově, složka č. p. 972. David, R. – Kout, V.: Turnov, stavebně historický rozbor historického jádra, SÚRPMO Praha, 1971, uloženo v archivu NPÚ, ÚOP v Liberci, archiv, sign. SHP 0065.</p>			
archivní plány a fotodokumentace			
Nejsou známy.			
průzkumy			
Nejsou známy.			

architektonická kvalita, urbanistický význam, předmět památkové ochrany

Pozemek je nedílnou součástí urbanistického celku města. Pro celek MPZ a urbanistickou koncepci má dotčený pozemek hodnotu jako součást – zázemí domu č. p. 332. Celkový výraz stavby je i přes poměrně výraznou hmotu neutrální.

závady

Nejsou známy.

doporučení/regulativy

K zachování památkových hodnot MPZ je nutno nerozšiřovat stávající hmotové řešení objektu a zastavěnou plochu. Objekt by měl mít charakter doplňkové stavby ve vztahu k domu č. p. 332 (ke kterému pozemek původně patřil). Střešní krytinu, okna a dveře je nutno zachovat dle stávajícího typu.

zpracoval: T. Kesner, M. Kolka, I. Peřina

datum: 29. 4. 2016

Přílohy:

Zákres do katastrální mapy, V. Vrabec 2013.

Výřez císařského otisku Stabliního katastru 1843.

Výřez indikační skici Stablního katastru 1843.

Dům č. p. 972 ve výřezu leteckého snímku, foto A. Kopecký 2015.

Pohled na střešní krajinu, dům č. p. 972 označen šipkou, foto TK 2013.

Jižní průčelí domu č. p. 972, foto MK 2013.

Část jižního průčelí domu č. p. 972, foto MK 2013.

Východní průčelí č. p. 972, foto IP 2013.